

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zhodnocení tarifních opatření a ochrana proti
dumpingu**

Jana Švarcová

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra obchodu a financí

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Švarcová Jana

Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení tarifních opatření a ochrana proti dumpingu

Anglický název

Evaluation tariff measures and protection against dumping

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnotit tarifní opatření a navrhnout nové možnosti ochrany proti dumpingu.

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a analytickou část. V teoretické části jsou shrnuty poznatky z již publikovaných textů, využívá se metoda deskripce. V analytické části se teorie převádí do praxe, především pomocí metody komparace. Pro správný sled údajů se využívá konzultace s odborníky ve zkoumané oblasti včetně vedoucí diplomové práce.

Harmonogram zpracování

1. Úvod
2. Cíl a metodika 03/2012
3. Literární rešerše 09/2012
4. Analytická část 12/2012
5. Zhodnocení 02/2013
6. Závěr 02/2013
7. Seznam zdrojů
8. Přílohy

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

Mezinárodní obchod, tarifní opatření, clo, protekcionismus, dumping, dovoz, vývoz, výrobce, spotřebitel

Doporučené zdroje informací

Soukup a kol.: Mezinárodní ekonomie – cvičebnice. Praha: ČZU, 2011. ISBN 978-80-213-2205-9

Kalínská a kol., Mezinárodní obchod v 21. století. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3396-8

Matoušek, Sabelová. Clo. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-263-1

Hes, Aleš. Základy mezinárodního obchodu. Praha: ČZU v Praze, 2005. ISBN 80-213-1406-0

Celní předpisy, ÚZ. Ostrava: Sagit, 2011. ISBN 978-80-7208-859-1.

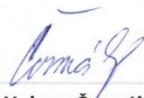
Machková Hana, Černošlávková Eva, Sato Alexej a kolektiv. Mezinárodní obchodní operace. Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. ISBN 80-247-0686-5.

Vedoucí práce

Regnerová Olga, Ing.

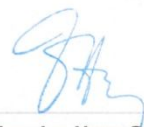
Termín odevzdání

březen 2013

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 18.10.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení tarifních opatření a ochrana proti dumpingu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. března 2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Olze Regnerové za trpělivé vedení diplomové práce. Děkuji za podporu a povzbuzování. Moje poděkování patří i panu doc. Ing. Alešovi Hesovi, CSc. za velké množství energie a úsilí, jímž přispěl ke zdárnému dokončení diplomové práce.

Zhodnocení tarifních opatření a ochrana proti dumpingu

Evaluation tariff measures and protection against dumping

Souhrn

Diplomová práce zhodnocuje tarifní opatření a ochranu proti dumpingu v ČR a ve Společenství (EU). Práci tvoří dvě části. První, teoretická část, poskytuje kvalifikovaný přehled o zkoumané problematice. Vysvětluje důvody zohledňování obchodně politických aktivit při mezinárodní směně, analyzuje tarifní opatření a objasňuje funkčnost celní správy. Dále jsou zde uvedeny důsledky dumpingu, jako nekalé praktiky mezinárodního obchodu. Pozornost je věnována nástroji, který je aktivně užíván na potlačení dumpingu, tedy antidumpingovému clu a způsobům stanovení jeho výše.

Druhá, praktická část práce, analyzuje míru využití teorie v praxi. Na konkrétním případě zahájeného antidumpingového řízení identifikuje postup dumpingového šetření. Zabývá se jeho počáteční fází až po výpočet dumpingového rozpětí a uvalení antidumpingového cla. Posuzuje opatření užívaná na ochranu zájmu výrobního odvětví Unie a konkretizuje činitele, kteří mohou způsobovat jeho poškození.

Závěrečné kapitoly práce zhodnocují souhrnné výsledky práce jako celku. Jsou v nich uvedeny výsledky analýz a bylo vytvořeno vhodné doporučení možné ochrany proti dumpingu.

Summary

The Master's thesis evaluates tariff measures and protection against dumping in the Czech Republic and the European Union (EU). The thesis is composed of two parts. The theoretical part provides a qualified overview about the given subject. It explains reasons for consideration of business political activities during international exchange. It analyzes tariff measures and also clarifies functionality of Customs Administration. The consequences of dumping like sharp practice in international trade are also mentioned here. Close attention is paid to the tool actively used to suppress dumping, that is antidumping duties and to the methods to set their amount.

The practical part analyzes the extent of use of theory in practice. It identifies the steps in dumping investigation on a particular antidumping procedure. It deals with its initial phase up to the calculation of dumping margin and imposition of antidumping duties. It assesses the measures used for protection of interests of EU industrial section and specifies factors that cause its perceived harm.

Final chapters evaluate the overall results of the thesis. They include analysis results and appropriate recommendations about possible protection against dumping.

Klíčová slova: mezinárodní obchod, tarifní opatření, clo, protekcionismus, dumping, dovoz, vývoz, výrobce, spotřebitel

Keywords: international trade, tariff measures, duty, protectionism, dumping, import, export, producer, consumer

Obsah

1	Úvod	6
2	Cíl a metodika práce.....	8
3	Literární rešerše	11
3.1	Mezinárodní obchod	11
3.1.1	Protekcjonismus.....	11
3.2	Tarifní opatření	12
3.3	Clo.....	12
3.3.1	Způsoby výpočtu cla	13
3.3.2	Vyrovňovací (antidumpingové) clo	14
3.3.3	Odvětné clo.....	14
3.4	Plošné omezení dovozu.....	15
3.5	Celní správa	16
3.5.1	Celní orgány	16
3.5.2	Celní řízení	17
3.5.3	Deklarant	18
3.5.4	Jednotný správní doklad.....	19
3.5.5	Celně schválené určení.....	21
3.5.6	Celní sazebník.....	22
3.6	Celní hodnota.....	23
3.7	Dumpingové rozpětí.....	26
3.8	Prozatímní clo.....	27
3.9	Konečné clo	28
3.10	Obcházení uložených antidumpingových cel.....	30
3.11	Celní režimy	31
4	Analytická část.....	34
4.1	Clo – součást základu daně	34
4.2	Šetření dumpingových výrobků.....	34
4.3	Podání podnětu	37
4.3.1	Dotyčný výrobek.....	39
4.4	Přijetí podnětu.....	40
4.4.1	Rozhodování v řízení	41

4.4.2	Vybraný vzorek.....	43
4.5	Výpočty běžné hodnoty.....	46
4.5.1	Země s tržním hospodářstvím.....	46
4.5.2	Země s netržním hospodářstvím.....	50
4.6	Výpočet vývozní ceny.....	51
4.7	Srovnání cen.....	53
4.8	Výpočet dumpingového rozpětí.....	54
4.9	Újma.....	55
4.9.1	Hlavní ukazatelé.....	55
4.10	EU, uplatnění antidumpingových cel.....	58
4.11	Stížnost proti antidumpingovému clu.....	60
5	Zhodnocení.....	61
5.1	Metodika na ochranu proti dumpingu.....	61
5.1.1	Prevence v mezinárodním obchodu.....	63
6	Závěr.....	65
7	Seznam zdrojů.....	67
8	Přílohy.....	70

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1:	Odlíšná výše prozatímního a konečného cla.....	29
Tabulka 2:	Výpočet prodejní ceny.....	34
Tabulka 3:	Úprava důvěrných informací v číselných údajích.....	38
Tabulka 4:	Dotyčný výrobek.....	39
Tabulka 5:	Nově zahájená šetření - nasycené mastné alkoholy a jejich směsi.....	40
Tabulka 6:	Obrat a objem prodeje čínského vyvážejícího výrobce.....	43
Tabulka 7:	Údaje pro výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím I.....	46
Tabulka 8:	Dílčí výpočty běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím I.....	47
Tabulka 9:	Výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím I.....	47
Tabulka 10:	Údaje pro výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím II. a.....	48
Tabulka 11:	Údaje pro výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím II. b.....	49
Tabulka 12:	Výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím II.....	49

Tabulka 13: Údaje pro výpočet vývozní ceny	52
Tabulka 14: Výpočet vývozní ceny.....	52
Tabulka 15: Údaje pro výpočet dumpingového rozpětí	54
Tabulka 16: Výpočet dumpingového rozpětí.....	54
Tabulka 17: Souhrnná výše prozatímních dumpingových rozpětí.....	60
Graf 1: Dumpingové rozpětí.....	26
Obrázek 1: Organizační struktura Celní správy ČR.....	17
Obrázek 2: Databáze antidumpingových a protisubvečních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí	37

Seznam příloh

Příloha 1: Soustava veřejných příjmů v ČR	70
Příloha 2: Řízení týkající se provádění společné obchodní politiky.....	71
Příloha 3: Konečný vzorek společností nebo jejich skupin.....	71
Příloha 4: Spotřeba v ES dle I. a II. metody	72

1 Úvod

Mezinárodní výměna zboží s sebou přináší řadu výhod, ale může působit i negativně. Státy proto zpřístupňují svůj domácí trh zahraničním společnostem pouze za předpokladu výhodnosti dané směny. Regulují probíhající obchodní operace a chrání domácí výrobce. Měkčí ekonomické prostředí, které při státních regulacích vzniká, pomáhá výrobcům při zvyšování vlastní konkurenceschopnosti, na druhé straně ovšem snižuje přebytek spotřebitelů. Na proces zahraničního obchodování je uplatňován dohled státní správy v řadě oblastí. Je vymezen platnou legislativou a uskutečňován prostřednictvím výkonných orgánů, tedy ministerstev. Při dohledu na mezinárodní obchod je nejdůležitější Ministerstvo financí České republiky.

Při obchodování členských států Evropské unie s třetími zeměmi mohou být kromě jiného uplatněny jako regulátory hlavní nástroje tarifních opatření, tedy cla a daně. Diplomová práce se zaměřuje především na nedaňový příjem státního rozpočtu, který zhodnocuje v kontextu mezinárodního obchodu.

Výměna zboží se zahraničím je velmi významnou ekonomickou aktivitou. Státy se snaží zvyšovat svůj vlastní export, ke kterému jim mohou pomoci výhodnější výše cel pro zboží či služby dovážené z preferovaných zemí. Země mohou vlastní export navýšit i díky subvencím, které poskytnou na vývoz konkrétní komodity. Pokud jsou subvence příliš vysoké, dojde k situaci, kdy je dovozní cena komodity na zahraniční trh nižší nežli její prodejní cena v zemi vývozce. Zahraniční výrobci jsou touto komoditou ohroženi a dožadují se uplatnění nápravných opatření, např. ve formě antidumpingového cla.

Česká republika po vstupu do EU zdokonalila svůj celní informační systém a aktivně se zapojila do programů, které umožňují dohled nad mezinárodním obchodem EU. Při intrakomunitárním obchodu přestala uplatňovat celní dohled, oproti tomu rapidně narostla administrativa při obchodování se třetími zeměmi. Samostatnou obchodní politiku nahradila politika společná, která je závazná pro všechny členské státy EU. Mimo jiných se sjednotila opatření na ochranu obchodu, do kterých spadají i opatření pro případ dumpingu.

Čeští výrobci, kteří chtějí uplatnit své požadavky na ochranu proti dumpingu, tak mohou od roku 2004 učinit pouze prostřednictvím příslušného výrobního odvětví Unie. Pro zahájení dumpingového šetření je nutné kontaktovat Evropskou komisi a to výhradně

podáním zpracovaného písemného podnětu. Následný postup je v kompetenci Komise. Samotné řízení je zahájeno pouze s ohledem na výčet dostatečných důkazů a obsahuje řadu dílčích kroků a šetření.

Dumping se staví proti zájmu Unie a může způsobovat újmu Unii jako celku či výrobnímu odvětví Unie. Případná antidumpingová opatření mohou následně zapříčinit újmu dovozcům dotčeného výrobku, ostatním hospodářským odvětvím a spotřebitelům.

Při dumpingovém šetření proto probíhá posouzení řady činitelů, kteří mohou mít vliv na absolutní hodnotu újmy. Mohou ji prohlubovat protisoutěžní praktiky na trhu EU, související s protiprávními kartely, změna nákupního chování domácností (např. nákup použitého zboží), dopad finanční krize, hospodářská recese atd.

Diplomová práce popisuje postup šetření dumpingových výrobků, a to od podání podnětu, přes zahájení šetření, až po jeho závěr. Na praktickém příkladu dovozu stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky, ve kterém se potvrdila existence dumpingu, jsou v práci uvedené jednotlivé kroky, které jsou nutné k rozhodnutí o výši antidumpingového cla. Rozbor tohoto příkladu souvisle demonstruje teoretická východiska diplomové práce.

2 Cíl a metodika práce

Tarifní opatření představuje jednu z důležitých forem ochrany vnitřního trhu před dovozem nežádoucího zboží a služeb. Jeho podstatou je ochránit tuzemské spotřebitele před újmou na jejich zdraví. Z tohoto důvodu patří zkoumání důsledků tarifního opatření na rozvoj mezinárodního obchodu ČR k celospolečenským úkolům národní i komunitární politiky. Progrese importu zboží z asijských, ale i ostatních destinací, představuje nebezpečí ve formě nekalých praktik a působení šedé ekonomiky. I z tohoto důvodu je důležité prověření ochranných prvků našeho státu vůči těmto nechtěným činnostem.

Cílem diplomové práce je zhodnotit tarifní opatření a navrhnout nové možnosti ochrany proti dumpingu.

Dílními cíli jsou:

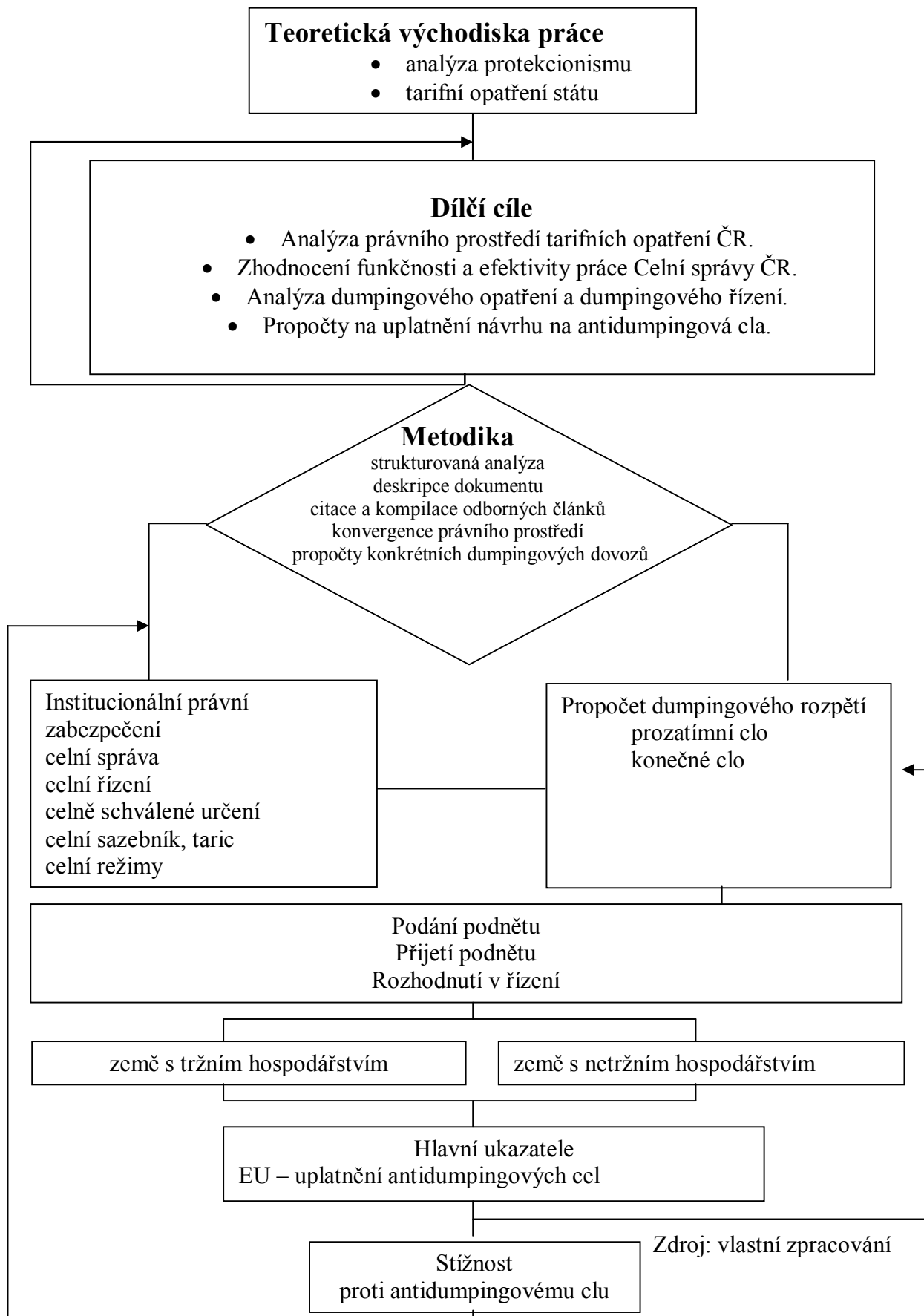
- Analýza právního prostředí tarifních opatření ČR.
- Zhodnocení funkčnosti a efektivity práce Celní správy ČR.
- Analýza dumpingového opatření a dumpingového řízení.
- Propočty na uplatnění návrhu na antidumpingová cla.

Práce je zpracována formou strukturované analýzy. Jednotlivé části byly uspořádány dle tematického vývojového diagramu. Teoretická část práce je zpracována metodou deskripce dokumentu, metodou obecné citace a kompilace odborných článků a ostatních publikačních zdrojů. Publikační zdroje jsou zpracovány dle zadání dílních cílů práce tak, aby byl výsledkem kvalifikovaný přehled o zkoumaném tarifním opatření řešeném v aplikační části práce.

Analytická (vlastní) část práce je založena na konvergenci právního prostředí ochrany ČR ve formě tarifů na importované zboží s cílem vytvořit synergický efekt mezi teoretickým prostředím a praktickými výpočty konkrétního dumpingového dovozu. V rámci prověření funkčnosti opatření byl proveden simultánní propočet běžné hodnoty pro země s tržním i s netržním hospodářstvím. Současně byl proveden propočet vývozní ceny a metodou komparace bylo provedeno vyhodnocení pro možné uplatnění antidumpingových cel. Podstatou propočtů byly stanoveny hlavní ukazatele újmy pro podniky, které se cítí zkoumaným dovozem ohroženy. Ty se staly podkladem pro kvalifikované vyhodnocení možného uplatnění výše uvedeného opatření.

Závěry a doporučení jsou zpracovány metodou syntézy získaných výsledků z jednotlivých analýz a metodou logické dedukce byla zpracována rozšířená opatření pro ochranu tuzemského trhu před nežádoucími dovozy. V rámci zpracování bylo přihlédnuto k politickému rozložení a k sympatiím politiků tuto problematiku řešit.

Vývojový diagram zpracování diplomové práce

3 Literární rešerše

3.1 Mezinárodní obchod

Sousloví mezinárodní obchod by mohlo být mylně chápáno jako „obchod mezi národy“. Termín se však užívá pro obchodní operace probíhající mezi různými státy. Národnost jednotlivých obchodníků nemá z tohoto pohledu význam. V mezinárodním obchodu je proto důležité zařazení fyzických osob do skupiny rezidentů, či nerezidentů. O mezinárodní obchod se poté jedná i v případě uzavření obchodu se sousedem, pokud je tento soused z pohledu dané země nerezidentem. [1]

Mezinárodní obchod nezahrnuje jen obchod mezi státy jako takovými, ale především obchod mezi individuálními obchodníky. V teorii mezinárodního obchodu se však od tohoto abstrahuje a rozhodovací proces připadá na kolektivní rozhodnutí státu. Země do mezinárodního obchodu vstupují pouze tehdy, je-li pro ně směna výhodná a existuje-li uplatnění jejich produktů. Země přitom zvažuje nejen svůj export, ale i případný import. Neposlední řešenou otázkou je cena. Mezinárodní obchod je obchod jako každý jiný, přídavné jméno „mezinárodní“ se užívá jen pro čistý popis. Státy mají při obchodování dvě možnosti. Mohou mu bránit, nebo do jeho procesů nezasahovat, a tím ho podporovat. Při absenci státních zásahů jde o volný obchod. Obchodní operace, probíhající mezi rezidenty a nerezidenty dané země, se neuskutečňují v rámci žádných pravidel vyplývajících z mezinárodních smluv. Neprobíhá zde žádná regulace, proto není potřeba vyjednávání. [1]

3.1.1 Protekcionismus

Státní intervence, importní cla, množstevní omezení a technické překážky – to vše spadá pod termín protekcionismus. Státy podporující tento směr obchodu musí při směně neustále zohledňovat své obchodně politické aktivity. Nejčastěji jde o omezení importu, anebo podporu exportu. Protekcionismus má podle jeho zastánců ochraňovat domácí producenty. Stát podporuje výrobu ve formě daňových zvýhodnění, dotací, nezaplatněných vývozních informací či uskutečňuje „státní návštěvy“, při kterých se vyjednává o exportu vlastní produkce. Protekcionismus je protikladem volného či svobodného obchodování. Státy, které si přivlastňují jakoukoli z forem protekcionismu, uvádí řadu argumentů pro jeho obhajobu. Snad nejvíce zmiňovaný je argument o ochraně

pracovních míst. Myšlenka o vyšší životní úrovni za předpokladu velmi nízké nezaměstnanosti je velmi starou pověrou. Převedeme-li tuto teorii na jednotlivce, můžeme (v extrému) dojít k tomu, že „nejlépe“ na tom bude ten, kdo si vše vyprodukuje sám. [1]

Protekcionismus tedy považuje za ideální ten stav, kdy bude každý nepřetržitě pracovat a zabraňovat případné pomoci a to především ze zahraničí. Kladný přístup k ochranným opatřením mají zejména Itálie, Francie a Španělsko. Naopak proti cům a jiným poplatkům, které zvyšují spotřebitelské ceny, se staví Velká Británie, Německo a Švédsko. [2]

3.2 Tarifní opatření

Cla společně s daněmi jsou hlavním nástrojem tarifních opatření, která se používají v mezinárodním obchodě pro regulaci obchodu mezi jednotlivými státy. Tarifní opatření mají takovou vlastnost, že snižují přebytek spotřebitelů. Cena dovážených výrobků je na domácím trhu uměle navýšena, dokonce může i převýšit úroveň světové ceny. Domácím výrobcům tento fakt pomáhá, zvýší si díky tomu svůj vlastní přebytek. Clo, případně daně, jim totiž umožňují zvýšit vlastní ceny a dorovnat tím rozdíl mezi jejich cenou a cenou navýšenou o clo či daň. Ne každý spotřebitel je však za těchto okolností ochoten uskutečnit obchod. Neexistovalo by clo, ani daně, jeho náklady by byly na pořízení daného zboží, či služby, nižší a akceptoval by je. Tím, že někteří spotřebitelé neuskuteční obchod, vzniknou náklady mrtvé váhy. Každá země proto musí před přistoupením k užití tarifních opatření zvážit veškeré jeho dopady. [3]

Výše již bylo uvedeno, že se do tarifních opatření řadí cla a daně. Obsah této práce se dále zaměřuje pouze na nedaňový příjem státního rozpočtu, tedy na clo. Soustava veřejných příjmů ČR viz Příloha 1.

3.3 Clo

Clo je poplatek, který zatěžuje hmotné zboží či elektrickou energii, při jeho přechodu přes celní hranice. Jedná se o finanční nástroj, který s postupným rozvojem mezinárodního obchodu plní stále více funkcí. V prvopočátku se clo používalo výlučně k fiskálním účelům, dnes však nabývá na významu jeho ochranná funkce. Jeho přičiněním se zdražuje dovážené zboží a tím se snižuje potenciální nebezpečí pro tuzemské výrobce

a jejich domácí produkci. Domácím výrobcům je tímto umožněno investovat do výroby, inovací a dalších možností, které povedou ke zvýšení konkurenceschopnosti. Ochranná funkce má smysl především z krátkodobého hlediska. V případě dlouhodobého užívání cla se projevují tendence lhostejnosti a lenosti tuzemských výrobců. Měkčí ekonomické prostředí je přestává motivovat k restrukturalizaci svých firem. Polevují v kvalitě svých produktů. Pokud výše cla prakticky znemožní dovoz daného výrobku či služby, jde o clo prohibitivní. [4]

Clem je také možné regulovat teritoriální strukturu dovozu. Rozdílné výše celních sazeb pro jednotlivé státy účinně podporují dovoz z preferovaných zemí. Domluvené zvýhodnění může i pozitivně ovlivnit vlastní vývoz. Lze předpokládat, že námi preferované státy budou benevolentnější vůči našim výrobkům, což povede ke zvýšení vývozu do těchto zemí. V neposlední řadě se stát díky clu může bránit dovozu výrobků, jejichž přičiněním se ničí životní prostředí, nebo jejichž užívání negativně působí na zdraví obyvatel. Tato ekologická funkce cla chrání společnost jako celek. [4]

V roce 1948 vstoupila v platnost úmluva GATT (General Agreement on Tariffs and Trade), řešící otázky celní politiky. V mezinárodním obchodě permanentně docházelo ke střetu liberalismu a protekcionismu. Hlavním cílem domluvy GATT bylo postupné omezení a následné odstranění obchodních bariér. Při hospodářském poklesu však země inklinují k ochranářství, a proto bylo zapotřebí mnohostranných jednání vedoucích k jeho odstranění. V posledním „kole“ jednání byl podepsán Marrakéšský protokol - došlo ke snížení celních sazeb a byl liberalizován mezinárodní obchod se službami. Následně, v roce 1994, došlo k vytvoření Světové obchodní organizace (World Trade Organisation, WTO). [4]

Po celkové liberalizaci obchodu došlo k využívání cel hlavně při dovozu zboží. Tranzitivní ani vývozní cla se nevyměřují (v hospodářsky vyspělých zemích), případně pouze ve výjimečných případech. V ČR je vývozní clo sice uzákoněno, ale k jeho platnosti chybí vyhláška. [5]

3.3.1 Způsoby výpočtu cla

Výši cla lze stanovit třemi různými postupy. Nejpoužívanější metodou je procentuální výpočet, přičemž procenta jsou uvedena v celním sazebníku. Následně vypočtené hodnoty jsou označovány pojmem valorická cla. Clo však může být také

vyměřeno fixní peněžní částkou, to jsou cla specifická. Výše těchto cel se odvíjí od hmotnosti, sazba se počítá z jedné měrné jednotky. Ve výjimečných případech lze zkombinovat výše uvedené metody a jde o tzv. cla kombinovaná či diferencovaná. [4]

Dohoda GATT stanovuje mimo jiné pravidla pro použití speciálních cel. V této kategorii jsou cla antidumpingová, odvetná a vyrovnávací. [4]

3.3.2 Vyrovnávací (antidumpingové) clo

Odborná literatura využívá termínu vyrovnávací clo synonymně k antidumpingovému clu. Využívá se pro odstranění nevýhody domácího výrobce proti zahraničnímu, kterého podporuje vývozní země – ve formě subvencí na vývoz konkrétní komodity. Vyrovnávací clo může být i nástrojem diskriminace a to pokud je ve formě kompenzačního, neboli vyrovnávacího cla. [6]

Účelem kompenzačního cla je vyrovnání snížené ceny dováženého zboží, např. zemědělské produkce, u které dochází k subvencování. [7] Podstatou kompenzačního cla je „vyšší zdanění doma vyrobeného zboží než je odpovídající dovozní celní sazba“ [6].

Antidumpingové clo je možné definovat jako clo dodatečné, které se uvaluje „na zboží, jehož cena je nižší než je běžná cena v zemi vývozu (*dumping*) a je s to poškodit domácí výrobce“ [8]. Jeho zavedením se snižuje riziko zavírání obchodních závodů a následného propouštění. O jeho uplatnění se tedy uvažuje, pokud výrobky ohrožují tuzemskou výrobu. Není podstatné, zda výrobek přivezla právnická či fyzická osoba. Země, k jejíž tíži je zavedeno antidumpingové clo, má možnost uplatnit clo odvetné. [4]

3.3.3 Odvetné clo

Odvetné (retorzní) clo se užívá jako odpověď na diskriminaci při vývozu vlastních výrobků. Má formu přírážek k běžné celní sazbě. Jak vyplývá z názvu, odvetné clo slouží jako odvěta za negativní obchodně-politický postoj některé země vůči dovozu vybraných komodit určitého původu. Země, jejíž vývoz je tímto omezen, reaguje tím, že zavede přírážku k běžně užívaným celním sazbám. Tuto přírážku uplatní právě proti zemi, která diskriminuje její produkty. Odvetná cla jsou převážně uplatňována jen omezenou dobu. [6]

ČR by uplatnila hospodářskou odvetu i v případě diskriminace kteréhokoli státu EU. Bylo by uvaleno na zboží ze státu mimo EU, za jeho obchodní politiku. [8]

3.4 Plošné omezení dovozu

Díky mezinárodním dohodám získává clo povahu smluvního nástroje obchodní politiky. Dojde-li k mimořádně nepříznivému vývoji ekonomiky, lze jednostranně vyhlásit povinnost platby nejen běžných celních sazeb, ale i dalších poplatků. Jedná se o krátkodobé opatření, které je proti principům GATT, a v důsledku toho bývá zvykem i vyhlášení termínů a průběhu jejich postupného odvolání. Využívají se například dovozní přírážky, dovozní depozita, či kvantitativní restrikce. Hlavním cílem je plošné omezení dovozu, přičemž se obvykle vyhláší v jednotné výši. Na původ a povahu zboží se nebere ohled. [4]

Poměrně účinné, a aktuálně používané, jsou kvantitativní restrikce, při kterých se určuje maximální hranice možného dovozu, či vývozu. Zboží nacházející se nad touto hranicí spadá do vyšší celní sazby, anebo je zatíženo sankcemi. Záleží přitom na pořadí vývozců (dovozců). Ti, kteří chtějí vyvézt (dovézt) své zboží ze země mezi prvními, mají vysokou pravděpodobnost, že se objem jejich výrobků či služeb vejde do vládou stanovené kvóty. Platí zde lidové pořekadlo: „kdo dřív přijde, ten dřív mele“. Je však možné přidělit preferovaným obchodníkům licence, které jim zaručí uplatnění jejich výrobků. [4]

Kvantitativní restrikce nacházejí uplatnění zejména u ekonomicky citlivých komodit (potravinářské a zemědělské výrobky). I zde však platí, že příliš dlouhé užívání těchto opatření může vést, po jejich zrušení, ke ztrátě konkurenceschopnosti podnikatelské sféry, kterou mělo zavedení restrikcí chránit. Právě tento důsledek je v mezinárodním obchodě často kritizován a užití kvantitativních restrikcí může vést i k odvetným opatřením. Proto bývají používána „jemnější“ opatření v podobě tzv. autolimitačních závazků. Nezasahuje zde vláda, ale vývozci či dovozci, kteří se „dobrovolně“ zavazují omezit svůj vývoz, či dovoz konkrétních produktů, případně služeb. [4]

3.5 Celní správa

Každý stát má svoji celní správu, která dohlíží na domácí trh, a zároveň ho reguluje. Regulace probíhá ve formě cel a omezením, nebo úplným zákazem dovozu komodit, které by mohly negativně působit na zdraví lidí. [9]

Česká celní správa je správním orgánem a bezpečnostním sborem současně. Provádí celní dohled nad zbožím, a to v rámci celého celního území Společenství. Jednotné celní území ji předkládá povinnost postupovat dle celních předpisů Evropské unie. Pro jejich konkretizování jsou nejvýznamnější [10]:

- Celní kodex Společenství, včetně jeho prováděcího nařízení,
- systém osvobození od dovozního cla,
- společný celní sazebník Společenství.

Celní správa ČR je garantem na výběr cel v ČR, v posledních letech prošla řadou modernizací. Změny jak v celním řízení, tak v oblasti technického vybavení, vyžadovalo začlenění ČR do EU. Došlo ke sblížení celní legislativy a celních postupů s evropskými standardy. [9]

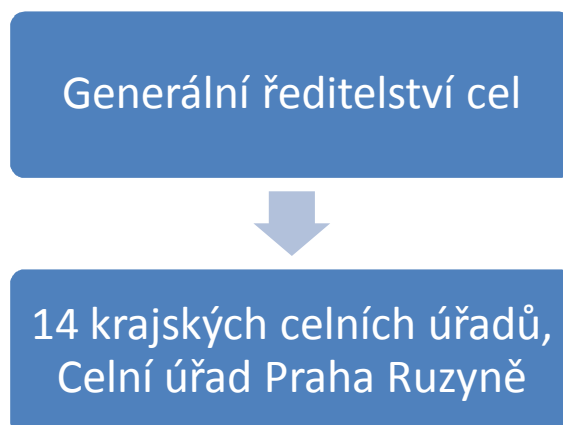
Podnikatelská veřejnost, jejíž obchodní činnost spadá pod kontrolu celní správy, často procesy související s celním řízením přenechává na neutrálním subjektu. Pro nedostatek času a potřebných znalostí volí cestu outsourcingu. Podnikatelské subjekty přitom spoléhají na co nejefektivnější vypořádání s tímto státním objektem. [11]

Českou celní správu tvoří uspořádaná soustava celních orgánů, které plní řadu úkolů. V diplomové práci se bude dále popisovat jen jeden z nich, a to celní řízení. [12]

3.5.1 Celní orgány

Celní správa ČR přešla dne 1. 1. 2013 ze třístupňového systému řízení na dvoustupňový. Došlo ke zrušení celních ředitelství a celních úřadů. Nové uspořádání má zefektivnit způsob řízení nákladů jednotlivých regionů a umožnit pružnější reakce při řešení požadované dostupnosti služeb. [7] Schéma nové organizační struktury je uvedeno níže.

Obrázek 1: Organizační struktura Celní správy ČR

Zdroj: [13], zpracování vlastní

Generální ředitelství cel a jeho organizační složky spadají pod nejvýznamnější orgán státní správy ČR dohlížející na mezinárodní obchod, a to pod Ministerstvo financí České republiky. [11] Krajské celní úřady mají pod svojí působností územní pracoviště, jejichž počet a umístění je stanoveno vyhláškou ministra financí ČR. [7]

3.5.2 Celní řízení

Jedním z úkolů, které plní Celní správa České republiky, je celní řízení. V procesu celního řízení dochází již od 90. let k výrazným změnám. Postupně, se zohledněním vstupu ČR do EU, došlo ke zjednodušení a zdokonalení celního informačního systému. Hlavní změna související se zjednodušením celních formalit nastala 1. 5. 2004. [9]

Po vstupu ČR do Evropské unie se účastníci celního řízení museli začít řídit předpisy EU. Celá oblast celního řízení přešla pod správu legislativy EU. Začleněním ČR do EU však proces zjednodušování (např. elektronizace) neskončil. „*Celní správa České republiky se aktivně zapojila do procesu modernizace celního řízení, který vychází zejména z vytvoření nového celního kodexu EU*“ [14]. Česká republika je též aktivně zapojena do programu e-Customs, který počítačově zpracovává celní režimy v rámci EU. Postupně dochází k zavádění i dalších systémů (např. Systém kontroly vývozu, Automatizovaný dovozní systém atd.). České celní předpisy se úplně nezrušily, dovolí-li EU, mohou se v některých případech dále uplatňovat. [14]

Celní řízení je druh správního řízení. Veřejná správa se při výkonu dohledu nad mezinárodním obchodem EU řídí různými předpisy, jmenovitě jde o [15]:

- Nařízení Rady,
- Nařízení Komise,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady.

Celní řízení a správa cel

Do kompetencí celní správy v oblasti celního řízení a správy cel spadá řada činností. Celní správa provádí celní dohled a celní kontrolu zboží. Přiděluje mu celně schválené určení, rozhoduje o zajištění celního dluhu a určuje celní hodnotu. Další činností je kontrola respektování případných zákazů (omezení) dovozu, vývozu a tranzitu zboží, které vychází z obchodně politických opatření ČR a EU. Při zjištění jejich porušení pátrá celní správa po protiprávně dovezeném zboží. Pátrání probíhá i po jeho dovozcích, případně osobách, které toto zboží získaly. [10]

3.5.3 Deklarant

Celní orgány se při procesech souvisejících se zahraničním obchodováním řídí složitým komplexem pravidel. Podnikatelský subjekt, který se v předpisech neorientuje, proto potřebuje nezávislého experta jako svého poradce a prostředníka, který by mu zprostředkoval komunikaci s celní správou. [11]

Činnost poskytovatelů těchto služeb byla do jisté míry utlumena po připojení ČR k EU. Česká republika se stala součástí EU, a tím rozšířila své území. Při obchodu mezi členskými státy, intrakomunitární obchod, přestala uplatňovat celní dohled. Intrakomunitární obchod nyní pro Českou republiku představuje cca 85 % celkového zahraničního obchodování. Celní řízení se uplatňuje jen na zbývající část výměny zboží. Jde o hlavní důvod, proč se snížila poptávka po celních službách. Oproti tomu došlo k rapidnímu nárůstu administrativně náročných řízení, která jsou nutná pro uskutečnění zahraničního obchodu se třetími zeměmi. Celní legislativa EU vyžaduje znalost předpisů i platných postupů, některé firmy proto potřebují již zmíněného nezávislého experta. [11]

Důležitou roli v celním řízení má deklarant. Zpravidla je jím držitel nebo nabyvatel zboží, nacházejícího se v celním řízení. Celním deklarantem může v ČR být fyzická osoba

s trvalým bydlištěm na území ČR, nebo právnická osoba se sídlem v tuzemsku. Deklarant podává celní prohlášení sám, vlastním jménem. Má však možnost stanovit si svého zástupce. Zástupce je výhodné využít v případě horší ekonomické situace deklaranta, případně při jeho nedostačujících odborných znalostech. [4]

Specializuje-li se zástupce deklaranta na vývoj evropské celní legislativy, bude schopen vyhovět požadavkům jak ze strany svého klienta – podnikatele, tak ze strany celního orgánu. [11]

Začleněním odborníka do celního procesu se zvýší efektivnost celního řízení. Zastoupení může být dvojí povahy. Přímé zastoupení nezbavuje deklaranta odpovědnosti za případné nedostatky v průběhu celního řízení, a ani celní dluh není přenesen na jinou osobu. Oproti tomu při nepřímém zastoupení jedná zástupce vlastním jménem a veškerá odpovědnost je na něm samém. [11]

Celní řízení je zahájeno prohlášením deklaranta, a to dnem předání tohoto dokumentu na celní úřad, tedy správci daně. Též musí být k dispozici všechny doklady o zboží a o způsobu dovozu. Nutné je i samotné předložení zboží. Po splnění právě uvedeného je celní úřad povinen prohlášení přijmout. Lze-li zboží doložit až ve stanovené lhůtě, a neučiní-li se tak, dojde k neplatnosti podaného celního prohlášení. [6]

Podá-li deklarant chybné prohlášení, které je ale již přijaté celním úřadem, může zažádat o provedení opravy. Musí to ovšem stihnout před začátkem celní kontroly, propuštěním zboží do navrženého režimu, nebo dříve než celní úřad zjistí nepřesnost uvedených údajů a celní prohlášení zruší. Zrušením celního prohlášení ze strany celního úřadu má za následek stejnou situaci, jako by nebylo vůbec podáno. [6]

Deklarant má na zrušení svého prohlášení 3 měsíční lhůtu, přičemž je povinen postupovat podle celního zákona a celního kodexu. [11]

3.5.4 Jednotný správní doklad

Obvykle se pro účely celního prohlášení užívá Jednotný správní doklad – JSD. Jde o náhradu za JCD (Jednotnou celní deklaraci), která byla přijímána českými celními orgány do 31. 12. 2005. Bylo ovšem nutné upravit záhlaví tiskopisu. Úpravu měl na starosti deklarant či pověřená osoba. Záhlaví „Česká republika“ bylo nahrazeno „Evropským společenstvím“. [16]

Přechod k JSD byl zapříčiněn právě přiřčením ČR k EU. Údaje lze do dokumentu JSD uvádět pouze dle stanovených zásad. Podrobnosti o jednotlivých postupech lze dohledat v národní legislativě či v předpisech EU. Dokumentem JSD je dovezené zboží do ČR propuštěno do celního režimu. Dokument slouží jako doklad zboží, díky kterému se vyčísluje výše daní a dalších poplatků. [16]

Jelikož se již přešlo na elektronické vývozy zboží ze Společenství, nemá u vývozu dokument JSD uplatnění. Při vývozu z EU je užito elektronické celní deklarace, případně se tiskne vývozní doprovodný doklad – VDD. Příručka k vyplnění JSD, platná ode dne 1. 7. 2011, je na internetových stránkách celní správy. [16]

Prohlášení může mít písemnou, či elektronickou podobu, podepsanou deklarantem. Zákonem není však zakázána ani ústní forma. Ústní formu lze uplatnit u zboží neobchodního charakteru. U zboží obchodní povahy, tak lze učinit pouze, nepřesahuje-li hodnota tohoto zboží určitou stanovenou částku. Konečné slovo má celní orgán, který vyhodnotí situaci a ústní formu dovolí, či zamítne. V případě ústní formy nelze ovšem uplatnit nárok na odpočet daně. [11]

Písemné podání prohlášení se uvádí na tiskopisech, schválených Generálním ředitelstvím cel nebo v elektronické podobě, přičemž je záznam zálohován např. na CD. Elektronické podání vyžaduje použití e-podpisu deklaranta či jeho zástupce. [11]

Deklarant je přítomný na místě, kde se uskutečňuje celní řízení. Zpravidla jde o celní úřady či jiné celní prostory, nacházející se na území Evropské unie. Deklarant má právo prostory rozšířit i o ty nacházející se mimo celní prostor. Pro tento krok je nezbytné podat žádost s odůvodněním (např. hospodárnost). Benevolentnost místa průběhu je však zpoplatněna určitou částkou, která se hradí celnímu úřadu. Částka je splatná, i pokud není řízení proveditelné kvůli chybám ze strany deklaranta. [6]

Celní řízení se řídí těmito zásadami [6]:

- zásada zákonnosti,
- zásada volného hodnocení důkazů,
- zásada projednací a zásada hospodárnosti,
- zásada neveřejnosti řízení,
- zásada oficiality,
- zásada mlčenlivosti,

- zásada procesní rovnosti,
- zásada aktivní součinnosti účastníků řízení,
- zásada materiální pravdy.

Následně se rozhoduje o možném propuštění zboží do deklarantem navrženého celního režimu a vypočítávají se výše poplatků, pokud jsou stanovené obchodně politickými opatřeními. Celní řízení proběhne bez problémů, pouze pokud budou předloženy všechny potřebné dokumenty, včetně dovozní licence, vyžaduje-li to dovoz zboží. Aby se zamezilo chybám v údajích obsažených v JSD, bývají vyžadovány i další dokumenty, tzv. doprovodné doklady, typu obchodních faktur, deklarace celní hodnoty, přepravní doklady, či certifikáty o původu zboží. Porovnává se skutečný stav zboží s údaji v prohlášení a příložených dokumentech. Fyzická kontrola zboží není uzákoněna, je pouze na celních orgánech, zda ji provedou. [4]

3.5.5 Celně schválené určení

Výsledkem celního řízení je přidělení celně schváleného určení pro definované hmotné zahraniční zboží. Pojem celně schválené určení byl již v práci několikrát zmíněn. Jde o termín užívaný v celním kodexu, a to především v souvislosti s celním řízením a rozumí se jim [11]:

- propuštění zboží do navrženého celního režimu,
- umístění zboží do svobodného pásma (free zóny), nebo do svobodného celního skladu,
- zpětný vývoz zboží,
- zničení (znehodnocení) zboží,
- přenechání (propadnutí) zboží ve prospěch státu,
- dočasné uskladnění.

Rychlost provedení řízení o celně schváleném určení souvisí s charakterem zboží, o které se jedná. Přednostně se vyřizují například živá zvířata, zboží podléhající rychlé zkáze, či zboží sloužící k odstranění havárií. Celně schválené určení je definováno souborem právních norem, tedy celní legislativou. [15]

K ukončení celního řízení dojde po vydání rozhodnutí o propuštění, nebo nepropuštění zboží do navrženého režimu. Zamítne-li celní úřad navržený režim, je povinen uvést důvody tohoto rozhodnutí. Důvody se uvádějí písemně a obsahují i rozhodnutí o opravných, případně řádných i mimořádných, prostředcích. [6]

Zboží nepodléhá pouze clo, ale i daňovým poplatkům. Vypočítává se daň z přidané hodnoty a daň spotřební. Pro účely vyčíslení správné výše cla i daní je použit Celní sazebník. Výše daně z přidané hodnoty, i clo, je počítáno valorickou metodou, tedy procenticky. Naopak určení spotřební daně se odvíjí od specifických metod. [15]

3.5.6 Celní sazebník

Celní sazebník odráží konkrétní obchodně politické záměry vlády. Je to základní nástroj užívaný v celnictví, který je v pravidelných intervalech vyhlášován vládou. Před vstupem ČR do EU byl tento interval roční, přičemž se postupně měnily tuzemské sazby, aby následně odpovídaly sazbám unitárním. [4]

Docílilo se tak snadnějšího začlenění se do EU. Bylo možné ihned navázat na cíle společné unitární celní politiky a ze strany ČR byl přijat celní sazebník EU tzv. TARIC, včetně společné zemědělské politiky a mezinárodní preferenční dohody. Vytvořila se společná obchodní politika EU, kterou se ČR zavázala dodržovat. [6]

Ucelený systém, který celní sazebník představuje, kombinuje dva základní údaje sestávající z číselného označení zboží a celního sazebního opatření. V případě, že zboží nelze zařadit do žádné tzv. kapitoly výrobků či služeb, upozorní celní správa Generální ředitelství cel a to rozhodne o definitivním zařazení. Obdobně se postupuje při novém vynálezu. [5]

TARIC je základním nástrojem celní politiky. Prakticky se uplatňuje především u fiskální a regulační funkce cel. Obsahuje seznam zboží, které je slovně popsáno a identifikováno kódem nomenklatury. Uvádí údaje potřebné pro správné určení výše cla. Obsahuje všeobecné a smluvní celní sazby v procentech. Mimo nich jsou v něm obsaženy i preferenční sazby vyplývající z mezinárodních smluv, či z postoje ČR ke konkrétnímu státu, a to i za předpokladu, že stát preference nesdílí. Celní sazebník obsahuje i sazby poskytující nižší clo u některých komodit, tzv. jednostranné sazby. Všeobecné sazby jsou uplatňovány pro státy, s nimiž probíhá zanedbatelná výše obchodů. U těchto států totiž nejsou uzavřeny smlouvy o použití smluvních celních sazbách. Často se také užívají

pro zboží, u kterého není zřejmý jeho původ a nelze ho dopátrat ani prozkoumáním přiložených dokumentů či obalů. Jsou-li všeobecné celní sazby nižší než sazby smluvní, používají se místo nich. Základem celního sazebníku jsou sazby smluvní. Jsou poskytovány na zboží či služby ze států, kterým byla udělena doložka nejvyšších výhod. Tyto sazby není možné ze strany ČR zvyšovat. [4]

V současné době jsou nejpoužívanější sazby preferenční, které se odvíjí právě od smluvních sazeb. Sazby na zbožové obchodní operace (v hodnotách nad 6 000,- Eur) jsou udělovány v závislosti na původu zboží. Pro určení preferenčního původu zásilky se nejčastěji užívá certifikát EUR-1, pokud je hodnota zboží nižší než 6 000,- Eur, stačí čestné prohlášení vývozce. Prohlášení se označuje jako tzv. preferenční věta, která musí být uvedena na dokladu, který zboží doprovází. Celní preference je přiznána jen té zásilce, která byla dopravena z preferenční země do země určení přímou cestou. Probíhá-li obchod s rozvojovými zeměmi, užívá se certifikát Form-A. [4]

Aktuálně platná podoba Celního sazebníku Společenství existuje pouze v elektronické formě, jež lze snadno aktualizovat a je uveřejněna na internetových stránkách.

3.6 Celní hodnota

Pro určení přesné výše cla, především valorického, a pro stanovení sazebních opatření je nutné znát celní hodnotu.

Celní hodnota představuje základ, ze kterého se clo počítá. Obsahuje cenu dováženého výrobku a náklady na jeho dovoz, a to v národní měně. [5]

Diskuse o správném stanovení její výše se vedou již řadu desetiletí. Celní zákon při jejím stanovení vychází z převodní hodnoty. V řadě publikací je užíván též termín vývozní cena. Jde o skutečně zaplacenou cenu zásilky či o cenu, která má být za zásilku zaplacená. V praxi lze tuto částku nejrychleji dohledat na obchodní faktuře dodavatele. Pro účely stanovení celní hodnoty není podstatný způsob placení uvedené částky, ale jen suma sama. [4]

Převodní hodnota je jedinou obecnou metodou, která je užívána pro hodnocení celní hodnoty. Nevýhodou této uplatňované metody je její snadné zneužití uvedením nižší fakturované částky. Metodu lze uplatnit, pokud celková suma na faktuře obsahuje všechny

náklady, které jdou k tíži kupujícího. V opačném případě je nutné chybějící částky zohlednit. [6]

Při zjevném podvodu má celní orgán právo požadovat vysvětlení příliš nízké částky. Deklarant je povinen výši ceny obhájit. Za předpokladu, že orgány celní správy nebudou vysvětlení požadovat, může určit celní hodnotu jiným zákonným způsobem. Jako substituční metodu může zvolit celní správa jednu z alternativních metod, například cenu stejného či podobného zboží, ale od jiného obchodníka. U těchto způsobů stanovení celní hodnoty je nezbytné vycházet ze současných cen a ze stejného množství posuzované dodávky. Není-li zboží od jiných dovozců vyhledatelné, lze uplatnit metody odvozovací. Celní hodnota se poté stanoví z jednotkové prodejní ceny, za kterou bylo podobné zboží nabízeno v nedávné době. Předpokladem použití této metody je, že posuzované prodávané zboží nebylo tuzemského původu. [4]

Nelze-li celní hodnotu stanovit ani tímto způsobem, celní úřad stanoví přibližné náklady a přiměřený zisk z výroby. Uchýlí se tedy k metodě vypočtené hodnoty. Nutností je zohlednit veškeré náklady, které musel zahraniční dovozce vynaložit na vývoz výrobků a stav, v jakém tyto výrobky byly skutečně do tuzemska dovezeny. Výše bylo uvedeno, že v případě použití obecné metody je nutné zohlednit veškeré náklady, které jdou k tíži kupujícího. Nejedná se však o veškeré náklady, které se zbožím souvisí. Do celní hodnoty se např. nezahrnují dopravní náklady vzniklé při přemístování zboží na území EU, a to od chvíle jeho vstupu do Společenství. Při nemožnosti užití výše popsaných metod, zbývá ještě jedna alternativa. Označuje se příznačným názvem, jde o tzv. metodu poslední naděje. Celní hodnotu lze pomocí této metody určit užitím všech možných prostředků. Vyvarovat se však celní úřad musí těmto prostředkům [4]:

- tuzemské prodejní ceny zboží vyráběného v tuzemsku,
- ceny na domácím trhu v zemi vývozu,
- ceny zboží pro export do jiné země,
- dalších metod, odporujících logice fungování mezinárodního obchodu a zásadám rovné a volné hospodářské soutěže.

Existuje-li podezření, že jsou dováženy dumpingové výrobky, přistoupí se ke spravedlivému porovnání vývozní ceny a normální hodnoty. Normální hodnota, na rozdíl od vývozní ceny, neobsahuje náklady na vývoz výrobků do zahraničí.

Neobsahuje tedy náklady na dopravu, na provoz pohotovostních skladů, případné pojištění, balení, náklady na nakládku a další vedlejší náklady související s přepravou. Vývozní cena je cenou, kterou zaplatí kupující v zemi dovozu za importované zahraniční zboží, jde o tzv. cenu franco. [17]

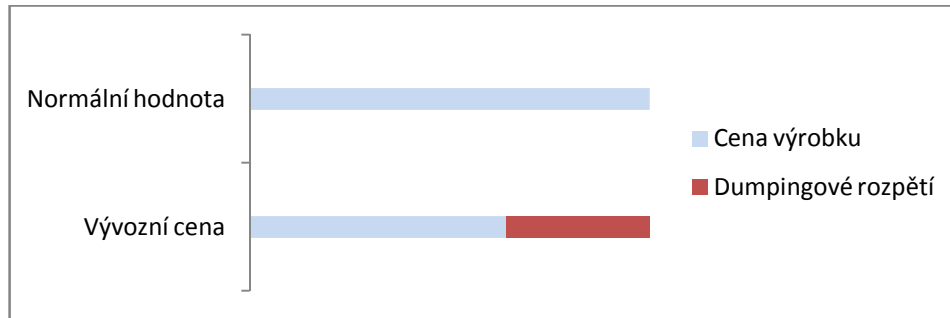
Teoreticky by tedy měla být normální hodnota nižší. Srovnání je nutné provést na stejné obchodní úrovni, aby nedošlo k ovlivnění cen. Důležité je porovnávat prodeje uskutečněné ve stejném období, případně v co nejkratších časových intervalech, a eliminovat činitele, které by ovlivnily ceny a tím i jejich srovnatelnost. Ceny, nejlépe stejného období, jsou spočteny váženým aritmetickým průměrem. Srovnává se vážený průměr normální hodnoty s váženým průměrem cen všech srovnatelných vývozních obchodů, „*nebo srovnáním běžné hodnoty a vývozních cen v jednotlivých obchodních případech navzájem*“ [17]. Aritmetickým průměrem se zabrání časovým výkyvům. Při porovnání a k správnému určení výše normální hodnoty je nutné zohlednit případné daně a poplatky, které se v zemi vývozu za vyvezené výrobky vrací a ostatní rozdíly, které by vedly ke zkreslení finančně vyjádřené skutečnosti. [6]

Prakticky většinou nelze určit normální hodnotu identického výrobku, proto se užívá výrobků obdobných. U těchto výrobků je nutné zohlednit jejich fyzické vlastnosti a tržně je ohodnotit, aby se díky úpravám dostaly na stejnou úroveň jako výrobek, u kterého se provádí dumpingové šetření. Lze užít jen takové výrobky, pro něž jsou dostupné potřebné informace. [17]

3.7 Dumpingové rozpětí

Jak už bylo zmíněno, normální hodnota by měla být teoreticky nižší než vývozní cena. Není-li tomu tak a výsledkem rozdílu mezi veličinami je skutečnost, že vývozní cena je nižší, vzniká dumpingové rozpětí. [17] Dumpingové rozpětí znázorňuje Graf 1.

Graf 1: Dumpingové rozpětí

Zdroj: vlastní zpracování

Jestliže jsou dumpingová rozpětí určená díky různým normálním hodnotám a jejich výše je rozdílná, lze užít vážený průměr těchto rozpětí. Výsledné vážené průměrné dumpingové rozpětí by mělo odpovídat částce, o niž normální hodnota přesahuje vývozní cenu. [17]

Různá odvětví mohou pociťovat újmu, která ovšem není zapříčiněná dovozem dumpingových výrobků. Každou zjištěnou újmu je tedy nutné objektivně přezkoumat. Určuje se objem dumpingového dovozu i jeho vliv na dané odvětví (např. výrobní odvětví). Výsledkem přezkumu může být zjištění, že újmu způsobili činitele jako:

- objem a ceny nedumpingových dovozů,
- snížení poptávky,
- rozvoj technologie,
- změny struktury spotřeby,
- snížení vývozní výkonnosti a produktivity výrobního odvětví. [17]

Uvedený výčet není zcela vyčerpávající, lze narazit i na jiné činitele, které způsobili zkoumanou újmu. [17]

3.8 Prozatímní clo

Dumpingové rozpětí je užíváno pro případný výpočet prozatímního cla. Prozatímní clo se uplatňuje na dovoz těch dumpingových výrobků, u kterých šetření prokáže jejich neodstranitelný dopad na domácí výrobu či odvětví. Název prozatímní clo odráží krátkodobou možnost užití tohoto druhu cla. Zpravidla se jedná o lhůtu nejdéle 6 měsíců, maximálně pak 9 měsíců. [17]

Sazba prozatímního cla nesmí přesáhnout předběžně zjištěné dumpingové rozpětí a uplatňuje se na dovoz komodit, které by mohly újmu ještě prohloubit. Podmínkou je, že postačuje-li k odstranění újmy taková výše prozatímního cla, která je nižší než dumpingové rozpětí, musí být právě tato výše použita. Prozatímní antidumpingové clo nesmí být uloženo dříve než 60 dní od zahájení řízení, a ani později do 9 měsíců po tomto dni. [17]

O každém rozhodnutí Komise jsou následně informovány členské státy a Rada, která ho kvalifikovanou většinou může změnit. Měla-li by být proti rozhodnutí uplatnění prozatímního cla vznesena žaloba, dojde o přezkoumání soudem. [17]

Prozatímní clo se nesmí zavádět za podmínky okamžitých úprav cen, či ukončení dovozu dumpingových výrobků dovážených do Společenství a to ze strany jejich dovozce. Dovozece také může dát Komisi dobrovolný závazek, že provede taková opatření, aby byla újma odstraněna. Je-li závazkem dobrovolné zvýšení cen, nesmí být výsledné ceny vyšší, než je nutné k vyrovnání dumpingového rozpětí. Přesná výše nových cen se odvíjí od konkrétního případu a stanovuje se taková, která je postačující k odstranění újmy. [17]

Výše uvedené změny provedené dovozcem jsou přijímány na určitou dobu, a to dle zákona, maximálně na 5 let. Aby byly odstraněny případné kontroly ze stran Komise, mohou být po dovozci požadovány písemné zprávy o plnění předem sjednaného závazku. Nepředloží-li dovozce požadované zprávy, bere se tento akt jako porušení závazku. Pokud bylo oproti tomuto závazku zastaveno řízení, může ho Komise na vlastní popud obnovit. Přijme-li Komise závazek, může postupovat následovně:

- pokračovat v řízení a při zjištění dumpingového výrobku zjistit celkovou újmu,
- pokračovat v řízení, přičemž se neprokáže dovoz dumpingových výrobků,
- zastavit řízení. [17]

Návrh závazku může podat i Komise, ale takový závazek není povinné ze strany dovozce dumpingových výrobků přijmout. Jsou-li nabízené závazky pro Komisi neuspokojivé, odmítne je a důvody odmítnutí uvede v konečném rozhodnutí. [17]

Po přijetí závazku již nelze uplatňovat prozatímní clo uložené Komisí, a ani konečné clo uložené Radou. Zjistí-li se velikost celkové újmy, kterou dovoz daných komodit způsobil, dojde k posouzení této újmy se závazkem. Je-li závazek dostatečný, tzn. že plně pokrývá újmu, zastaví se řízení. Neprokáže-li se dumping, dojde ke zrušení rozhodnutí o přijetí závazku. [6]

Nepřijme-li Komise navrhovaný závazek či závazek po zjištění dumpingu neodpovídá škodě, která byla způsobena, vydá se rozhodnutí o uložení konečného cla. [17]

3.9 Konečné clo

Konečné clo ukládá Rada EU oproti návrhu Komise EU. Je uloženo v níže uvedených případech:

- antidumpingové řízení prokáže existenci dumpingu,
- došlo k porušení, či odvolání závazku. [17]

Rozhodnutí o uložení konečného cla musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti. Konečné clo stejně jako clo prozatímní nesmí být vyšší než zjištěné dumpingové rozpětí, aby nedošlo k diskriminaci dovážených výrobků. Sazba může být i nižší, je-li tato výše dostatečná k odstranění újmy. [17]

Název konečné clo by mohl být zavádějící, je tedy nutné upřesnit jeho povahu. Nejde o clo uložené až do zastavení importu, ale o clo, které lze uplatňovat pouze po tu dobu, která je potřebná k odstranění újmy a vyrovnání dumpingového účinku. Maximálně lze dovážené zboží zatěžovat konečným antidumpingovým clem po dobu pěti let. Případně se v této době provede přezkum a ukáže-li se, že újma ještě není plně odstraněna či hrozí její obnovení, započne nová, pětiletá lhůta. Přezkum je mimo jiné proveditelný i v případě rozšíření se vývozců zboží, na které spadá antidumpingové clo. Tito noví vývozci musí dokázat, že nejsou ve spojení s původními vývozci z dané země, s kterými proběhlo antidumpingové řízení. Účelem takového přezkumu je určit individuální dumpingové rozpětí těchto nových vývozců. Během přezkumu je zboží

vyvážené do Společenství v celní evidenci. Prokáže-li se dumping, může být uloženo antidumpingové clo se zpětnou působností. [17]

Celkově jsou proveditelné tyto druhy přezkumů [18]:

- prozatímní přezkum – z podnětu některé zúčastněné strany,
- přezkum pro nového vývozce – z podnětu nově dotčené zúčastněné strany,
- přezkum před pozbytím platnosti – před vypršením pěti leté doby platnosti opatření za účelem jejího dalšího prodloužení,
- antiabsorpční šetření – za účelem přezkoumání, zda se uložené antidumpingové clo promítlo do cen výrobku, tj. zda není „absorbováno“ výrobcem či vývozcem,
- šetření proti obcházení – za účelem přijetí opatření k zamezení obcházení přijatého antidumpingového opatření.

Tabulka 1: Odlišná výše prozatímního a konečného cla

Postup při odlišné výši prozatímního a konečného antidumpingového cla		
Konečné clo je oproti prozatímnímu clu:	Vyměření rozdílu	Konečný efekt
Vyšší	NE	Rozdíl se nevybírám.
Nižší	ANO	Nově se vypočte výše cla.

Zdroj: [17], zpracování vlastní

Prozatímní clo, stejně jako clo konečné, je uplatněno pouze na výrobky propuštěné do volného oběhu až po dni, ve kterém jednotlivá opatření vstoupila v platnost. Výjimky jsou uvedené v Nařízení Rady č. 1225/2009. [17]

Je-li v době rozhodnutí o přijetí konečného cla uplatňováno clo prozatímní, dojde k jejich záměně – konečné clo automaticky ruší clo prozatímní. [17]

Oba druhy cel jsou vybírány nezávisle na ostatních clech a jiných poplatcích, které se při dovozu obvykle vyměřují. Nařízení o jejich uložení se zveřejňuje v Úředním věstníku Evropské unie, stejně jako se v něm zveřejňuje:

- začátek antidumpingového šetření či řízení,
- přijetí závazku,
- zastavení antidumpingového šetření či řízení. [17]

Pozastavení účinnosti opatření

Pokud se dočasně změní tržní podmínky natolik, že nehrozí obnovení újmy, je možné pozastavit účinnost opatření. Maximální doba pozastavení je jeden rok, běžně se však ukládá na devět měsíců. [19]

3.10 Obcházení uložených antidumpingových cel

Obcházení uložených antidumpingových cel spočívá v mírných úpravách dumpingových výrobků. Antidumpingová cla jsou proto flexibilní. Dají se rozšířit na výrobky společností, u kterých je prokazatelné, že platná nařízení obcházejí. Obcházením se rozumí [17]:

- změna obchodních toků mezi třetími zeměmi a Společenstvím,
- změna obchodních toků mezi jednotlivými společnostmi v zemi, která je předmětem opatření,
- zpracovatelské postupy, pro něž neexistuje opodstatnění, ale naopak existují důkazy o maření vyrovnávacího účinku cla.

Hlavním důvodem využívání výše uvedených praktik je zajištění toho, aby daný výrobek spadal pod jiný kód celní nomenklatury. Nebyl tedy předmětem opatření. Komise v podobných případech na vlastní podnět zahájí šetření, případně tak učiní na žádost členského státu. Dovoz podezřelých výrobků začne být evidován, v některých případech se vyžaduje složení jistoty. [17]

Šetření, zda dochází k maření vyrovnávacího účinku cla, nesmí probíhat déle než devět měsíců. Objeví-li se během těchto devíti měsíců nevyvratitelné důkazy obcházení, rozšíří Rada působnost opatření, a to na návrh Komise. Toto rozšíření je poté aplikováno ode dne celní evidence, či ode dne vyžadování složení jistoty. Po individuálních šetřeních se nevztahuje na ty dovozce, kteří mohou prokázat, že obcházející praktiky nevyužívají, a ani nejsou v kontaktu s výrobcem, na které se opatření uplatňuje. Většinu uplatněných kroků Komise konzultuje s poradním výborem. [17]

3.11 Celní režimy

Celní řízení je ukončeno uplatněním veškerých obchodně politických opatření, včetně vyměření cla a daní. Po přijetí prohlášení se začíná plnit účel celního řízení. Rozhoduje se o možném propuštění zboží do deklarantem navrženého celního režimu. Celní zákon umožňuje dva typy režimů užívaných při tradičních obchodních operacích:

- volný oběh,
- tranzit. [4]

Pro tradiční dovozní obchodní operace je užíván režim volného oběhu, který současně s režimem vývozu patří v ČR k nejčastěji užívaným režimům. Režim tranzitu slouží především pro administrativní účely. Díky němu lze evidovat a kontrolovat pohyb zboží v tuzemsku. S rozvíjející se možností mezinárodního obchodu vznikly netradiční obchodní operace, pro které bylo nutné vytvoření režimů s podmíněným osvobozením od cla a režimů s ekonomickým účinkem. Do jmenovaných režimů spadají tyto režimy [4]:

- uskladňování v celním skladu,
- aktivní zušlechťovací styk,
- přepracování pod celním dohledem,
- dočasné použití,
- pasivní zušlechťovací styk,
- vývoz.

Celní zákon neopomíjí ani prostou výměnu zboží, v případě vadného zboží umožňuje výměnu tohoto zboží za bezvadné. V případě pouhé opravy, provedené v rámci záruky (tedy bezplatně), se celní poplatky nevyměřují. U placených oprav je clo i s daňovými poplatky vyměřeno z ceny samotné opravy. [4]

V EU je jednotné celní území a dokud není vyřešen celní režim, má celník právo provést kontrolu našeho zboží ve kterémkoli státě, pokud má daný stát stejnou celní úpravu. [5]

Celní dohled

Je prováděn celní kontrolou za účelem plného dodržování zákonů a dalších případných předpisů. Podléhá mu vesměs všechno zboží – i to, které nepodléhá clu. Existují však výjimky. Celní kontrole nepodléhá a zároveň je osvobozeno od cla následující [15]:

- zboží dovážené, vyvážené a přepravované v transitu jako zavazadlo představitelů jiných států a ostatních osob, které používají výsady a imunity podle zákona mezinárodního práva,
- diplomatická pošta a konzulární zavazadlo + jiná pošta pod ochranou mezinárodního práva,
- diplomatická pošta Ministerstva zahraničních věcí a zastupitelských úřadů ČR

Dovozní daně se však za uvedené zaplatit musí, přičemž jsou stanoveny Ministerstvem financí. Další komodity, které nespádají pod celní kontrolu, uvádí Celní zákon č. 13/1993 Sb.

Celní dluh

Zboží je propuštěno do některého z celních režimů až v případě zaplacení, či zajištění vyměřeného cla. Z pohledu celní správy je dlužníkem vždy deklarant, tedy pokud nejde o nepřímé zastoupení. [4]

V celním zákoně jsou uvedeny dvě možné formy zajištění. V prvním případě lze složit hotovost na celní účet, ve druhém požádat o odklad úhrady celního dluhu. Odkladu lze dosáhnout pouze uvedením vhodného ručitele. [4]

Ručitelem se nejčastěji stávají banky, či osoby, jejichž finanční situace je na takové úrovni, jež umožňuje splatit celní dluh, za který ručí. Jejich záruka musí být akceptovaná celním orgánem. A to dle celního zákona č.13/1993 Sb. a č.113/1997 Sb. Není možné, aby deklarant ručil sám sobě. Jedná-li se však o nepřímé zastoupení, lze akceptovat, že zástupce je v jednom celním řízení zároveň i ručitelem. Celní záruka se nejčastěji vystavuje v níže uvedených formách [4]:

- globální záruky,
- paušální záruky,
- individuální záruky.

Zajištění celního dluhu v sobě většinou zahrnuje i případné příslušenství celního dluhu, tedy úrok či penále, uplatňující se při pozdní úhradě celního dluhu. Samotný odklad splatnosti dluhu může mít velmi pozitivní vliv na cash-flow klienta. [11]

V individuálních případech nemusí celní orgány zajištění celního dluhu vyžadovat. Této možnosti se užívá v případech vysoké bonity dovozce, kdy je známo, že cla, daně i poplatky budou řádně a v termínech splaceny. [4]

4 Analytická část

4.1 Clo – součást základu daně

Clo vstupuje do základu daně a tím navyšuje prodejní cenu výrobku. Příklad potvrzující toto tvrzení je uveden níže.

Podnikatel dováží zboží zatížené spotřební daní a clem:

- hodnota zboží 500 EUR,
- celní sazba 25 %,
- spotřební daň 7 200,- Kč,
- kurz 25,- Kč/EUR.

Tabulka 2: Výpočet prodejní ceny

Položky	Dílčí výpočty	Kč	Kč – FÚ, Celní orgán
Celní hodnota	500 x 25	12 500	-
Clo	12 500 x 0,25	3 125	3 125
Spotřební daň	-	7 200	7 200
Základ daně	12 500 + 3 125 + 7 200	22 825	-
DPH 20 %	22 825 x 0,2	4 565	4 565
Prodejní cena	22 825 + 4 565	27 390	-

Zdroj: [20], zpracování vlastní

Výše uvedená tabulka znázorňuje dopad cla na výslednou prodejní cenu výrobku. Clo prodejní cenu navyšuje stejně jako spotřební daň, DPH. [20]

Po sečtení údajů ve sloupci Kč – FÚ, Celní orgán, je patrné, že do státního rozpočtu přibude každým dovozem zadaného množství výrobku 14 890,- Kč.

4.2 Šetření dumpingových výrobků

Ne každý dovážený výrobek je podroben dumpingovému šetření. Celní orgány neprovádí ani náhodná šetření, ale pouze ta konkrétní, ke kterým byl dán podnět. Návrh

na přezkoumání zda nejde o dumpingový výrobek, může písemně podat fyzická i právnická osoba se sídlem v tuzemsku. [17]

Návrh na šetření dumpingu podává ten, jemuž dovoz podezřelého výrobku způsobuje újmu. Čeští výrobci mohou od roku 2004 uplatňovat své požadavky na ochranu proti dumpingu výhradně v rámci příslušného výrobního odvětví Společenství. Samotné šetření provádí Evropská komise. [18]

Podnět k šetření musí obsahovat níže uvedený výčet náležitostí, které jsou žadateli obvykle dostupné [17]:

- identifikace žadatele,
- uvedení objemu a hodnoty výroby obdobného výrobku žadatelem ve Společenství,
- je-li písemný podnět podáván jménem výrobního odvětví Společenství, je v něm nutno uvést všechny známé výrobce obdobného výrobku ve Společenství, a pokud je to možné, objem a hodnotu výroby obdobného výrobku ve Společenství připadající na tyto výrobce,
- název dotčené země nebo zemí původu nebo vývozu, totožnost všech známých vývozců nebo zahraničních výrobců a seznam známých osob dovážejících dotyčný výrobek
- popis výrobku označovaného za dumpingový, vč. podpoložky celního sazebníku,
- údaje o vývozní ceně výrobku označovaného za dumpingový + o ceně stejného nebo obdobného výrobku na trhu v zemi vývozu (původu),
- údaje o újmě způsobené dovozem dumpingového výrobku, vč. peněžního vyjádření jejího rozsahu,
- objem výrobků dovezený nebo k dovozu předpokládaný,
- údaje svědčící o existenci příčinné souvislosti mezi dovozy výrobků a újmou z toho plynoucí,
- odůvodnění podnětu

Rozsah podnětu je bez omezení. Pokud žadatelé podporující podnět navrhnou další faktory újmy např. peněžní tok, návratnost investic atd., mohou je i s komentáři do podnětu zahrnout.

V podnětu může být zmíněna i potenciální újma, která se může objevit v budoucnu. Při stanovení její možné výše je nezbytné užití nevyvratitelných faktů. Pouhá tvrzení nemají v podnětu váhu. Mezi fakta lze zařadit [18]:

- tempo růstu dumpingových dovozů,
- výrobní kapacita vývozců,
- změny ve struktuře vývozního trhu,
- překážky vývozu do dalších třetích zemí.

Stejně jako je možné do podnětu zahrnout potenciální újmu, lze v něm uvést i fakt, že dumpingové dovozy odrazují firmy ES, aby dumpingové výrobky vyráběly či je vyráběly se zpožděním. Fakta o potenciální újmě a podstatného zpoždění obvykle jen doplňují tvrzení o újmě. Podnět na nich není výlučně založen, ačkoli by to bylo teoreticky možné.

Díky informacím obsažených v podnětu lze rozhodnout o zahájení šetření. Při zkoumání údajného dumpingu je nutné vymezit výrobní odvětví Společenství. Spadají do něho výrobci obdobných výrobků působící na území EU, jejichž produkce představuje „*podstatnou část celkové výroby těchto výrobků ve Společenství*“ [17]. Výjimky jsou uvedeny v Nařízení Rady č. 1225/2009, které aktualizuje původní Nařízení Rady č. 384/96.

Podnět lze podat členskému státu, který jej předá Komisi, či rovnou Komisi samotné. Následně probíhá spolupráce mezi členskými státy a Komisí. Důležitá je vzájemná informovanost o všech podnětech, které byly obdrženy. [17]

Na oficiálních internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu je k dispozici databáze antidumpingových a protisubvenčních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí. Celní správa tuto aplikaci na svých oficiálních internetových stránkách zatím nemá. Databáze umožňuje zobrazit požadované informace k ukončeným i probíhajícím řízením s ohledem na výrobek, zemi vývozu, kódy KN či TARIC. [21]

Obrázek 2: Databáze antidumpingových a protisubvenčních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí

The screenshot shows the search interface for the 'Databáze antidumpingových a protisubvenčních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí'. The interface includes several search criteria: 'Výrobek' (Product) with a radio button and dropdown menu set to '- zvolit vše -'; 'Product' with a radio button and dropdown menu set to '- zvolit vše -'; 'Země' (Country) with a dropdown menu set to '- zvolit vše -'; and 'KN/TARIC' with an empty text input field. To the right, there is a 'Fulltext' search box. Below these fields, there are two buttons: 'Vyhledat' (Search) and 'Aktualizace' (Refresh). On the right side, under 'Zobrazit pouze' (Show only), there are three checkboxes: 'nově zahájená šetření' (newly initiated investigations), 'nově zahájené přezkumy' (newly initiated reviews), and 'nadcházející vypršení platnosti opatření' (upcoming expiry of measures).

Zdroj: [21]

Aktuálně plynou lhůty, k březnu 2013, pro podnikatelské subjekty, které se chtějí vyjádřit k nově zahájeným šetřením probíhajících s Argentinou, Kanadou, USA, Čínou, Indií, Indonésií a Malajsií. V úhrnu bylo s těmito zeměmi nově zahájeno 8 odlišných šetření, týkajících se obcházení antidumpingových a vyrovnávacích opatření, ale i prvotních, či částečně opětovných šetření. [21]

4.3 Podání podnětu

Případní žadatelé, kteří se rozhodnou podat antidumpingový podnět, nemusí být objasněni se všemi důležitými fakty, které od nich může Evropská komise vyžadovat. V takových případech jim napomáhá dokument – Návod pro podání antidumpingového podnětu. Dle návodu lze vypracovat celý podnět a zamezit průtahům dané věci.

Návod vychází především z právních předpisů Společenství, která jsou uvedena v Nařízení Rady č. 384/96. Smyslem návodu je poskytnout především obecné rady. Žadatel, který navrhuje dokument, musí sám zvážit, zda jsou aplikovatelné na jeho konkrétní případ. Může se rozhodnout pro zvolení jiného přístupu. Stejně tak nelze předpokládat, že žádost sepsána podle Návodu pro podání antidumpingového podnětu bude bez výhrad přijata. Provádí se důkladná analýza každého jednotlivého případu.

Návod se postupně zdokonaluje pomocí návrhů samotných žadatelů, jelikož Komise na ně aktivně reaguje. S návrhy a případnými dotazy se lze obrátit na níže uvedený kontakt [18]:

European Commission

Office of Complaints, TDI Service (Office: J-79 06/33)

Rue de la Loi 200,

B-1049 Brussels, Belgium

Telefon: 32-2-298 78 73 Fax: 32-2-295 65 05

E-mail: TRADE-Defence-Complaints@cec.eu.int

Kontaktní informace slouží i pro samotné podání zpracovaného písemného podnětu a i pro jeho kopie zálohované např. na disketě. Podnět se podává ve dvou verzích. První obsahuje veškeré i důvěrné informace, kdežto v druhé jsou tyto informace vyloučeny. Při zpracování druhé verze, verze neobsahující důvěrné informace, musí mít žadatel na paměti, že k ní budou mít přístup všichni účastníci šetření. Verze by měla být napsána co nejpodrobněji, aby vývozcům, dovozcům a ostatním výrobcům Společenství umožnila přiměřené pochopení podstaty informací v ní obsažených. Důvěrné informace se nejlépe vypouští až po jejich prvotním sepsání. Doporučením je sepsání podnětu obsahujícího veškeré důvěrné informace a jejich následné vymazání. Vznikne soubor bez důvěrné povahy. Místa, ze kterých byla důvěrná data vymazána, musí být označena a důvody jejich výmazu vysvětleny. [18]

Připisuje-li se důvěrná povaha pouze jednomu číselnému údaji, lze ji obejít pomocí změny rozpětí skutečného číselného údaje v procentech. Důvěrnou povahu u více číselných údajů lze odstranit díky využití cenových indexů. [18]

Tabulka 3: Úprava důvěrných informací v číselných údajích

Číselné údaje s důvěrnou povahou	2011	2012	2013
	15 000 EUR	22 500 EUR	45 000 EUR
Číselné údaje s nedůvěrnou povahou	2011	2012	2013
	100	150	300

Zdroj: [18], vlastní zpracování

Důvěrné informace se nemusejí týkat výhradně číselných údajů. Jsou-li součástí textu jako např.: Adara, s.r.o. sdělila, že ceny dovozů klesly o 30 %, lze větu nahradit za: Jeden ze zákazníků sdělil, že ceny dovozů klesly o 30 %.

Podnět, i veškeré další dokumenty s citlivým obsahem, musí být označeny textem: „Pro omezený okruh adresátů“ [18].

Evropská komise zhodnotí, zda podnět obsahuje dostatečné množství relevantních důkazů o způsobené újmě a rozhodne o dalším postupu. [18]

4.3.1 Dotyčný výrobek

Vypisuje-li žadatel podnět, musí ho zaměřit výlučně na jeden výrobek. V praxi však nastávají situace, kdy dotyčný výrobek nelze izolovat. Celní položka například obsahuje více výrobků a v takovém případě není možné omezení na jeden produkt. [18]

Řešení situace viz Tabulka 4.

Tabulka 4: Dotyčný výrobek

Celní položka obsahuje více výrobků	NE	
	1. Poskytované údaje se budou týkat výlučně 1 výrobku.	
	ANO	
	1. Údaje budou uvedeny o větší skupině výrobků, ve které bude i dotyčný výrobek, a to i přestože se ostatní výrobky žadatele netýkají.	2. Provedou se odhady a úpravy ke zjištění údajů relevantních pro dotyčný výrobek (předpokladem je vysvětlení těchto kroků)

Zdroj: [18] vlastní zpracování

Při vymezení dotyčného výrobku nastávají i situace, kdy dotyčný výrobek tvoří mnoho různých typů a variant. Je povoleno vybrat typy reprezentativní. Tyto vybrané výrobky slouží pro výpočet dumpingu, a proto se tytéž výrobky doporučují uvádět i při porovnání prodejních cen dumpingových dovozů a prodejních cen žadatelů na trhu Společenství. [18]

Databáze antidumpingových a protisubvenčních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí k březnu letošního roku obsahuje nově zahájená šetření těchto výrobků: bionafta, ethanalaminy, hliníkové fólie a nasycené mastné alkoholy a jejich směsi. [21]

U každého výrobku je uveden kód KN, Taric, země, typ opatření, právní předpis a trvání opatření. Pro ilustraci je níže uvedena Tabulka 5. Obsahuje údaje o zahájeném částečném opětovném šetření nasycených mastných alkoholů a jejich směsí. [21]

Tabulka 5: Nově zahájená šetření - nasycené mastné alkoholy a jejich směsi

Nasycené mastné alkoholy a jejich směsi

Fatty alcohols and their blends

KN	TARIC	Země	Typ opatření (clo/závazek)	Právní předpis	Trvání opatření
ex 29051685 29051700 ex 29051900 ex 38237000	2905168510 2905190060 3823700011 3823700091	Indie	AD VVF Ltd. Taloja, Maharashtra 46,89 EUR/tostatní společnosti 86,99 EUR/t	C219, 13.8.2010, s.12 L122, 11.5.2011, s.47 L158, 16.6.2011, s.54 L293, 11.11.2011, s.1 C58, 28.2.2013,s.24	do 11.11.2016 28.2.2013 zahájeno částečné opětovné šetření
ex 29051685 29051700 ex 29051900 ex 38237000	2905168510 2905190060 3823700011 3823700091	Indonésie	AD Ecogreen 0 EUR/t P.T. Musim Mas 45,63 EUR/t ostatní společnosti 80,34 EUR/t	C219, 13.8.2010, s.12 L122, 11.5.2011, s.47 L293, 11.11.2011, s.1 L352, 21.12.2012, s.1 C58, 28.2.2013,s.24	do 11.11.2016 28.2.2013 zahájeno částečné opětovné šetření
ex 29051685 29051700 ex 29051900 ex 38237000	2905168510 2905190060 3823700011 3823700091	Malajsie	AD KL-Kepong Oleomas Sdn. Bhd. 35,19 EUR/t Emery Oleochemicals Sdn. Bhd. 61,01 EUR/t Fatty Chemical Malaysia Sdn. Bhd. 51,07 EUR/t ostatní společnosti 61,01 EUR/t	C219, 13.8.2010, s.12 L122, 11.5.2011, s.47 L293, 11.11.2011, s.1 C58, 28.2.2013,s.24	do 11.11.2016 28.2.2013 zahájeno částečné opětovné šetření

AD = antidumpingové opatření **AS** = vyrovnávací opatření

Zdroj: [21]

4.4 Přijetí podnětu

Přijetí dumpingového podnětu Komisí je oznámeno v Úředním věstníku Evropské unie. Dne 16. 02. 2012 bylo konkrétně zveřejněno Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky, viz Příloha 2. [22]

Úvodní odstavec dokumentu podává základní informace o podnětu, ve kterém je uvedeno, že právě dovoz stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské

lidové republiky způsobuje výrobnímu odvětví Unie podstatnou újmu, a proto je klasifikován jako dumpingový. [22]

Podnět byl podán jménem výrobců v Evropské unii dne 03. 01. 2012. Podpořilo ho více než 30 % výrobců celkové výroby stolního a kuchyňského nádobí a náčiní v Unii. Jako předmět šetření je stanoveno stolní a kuchyňské nádobí a náčiní z Čínské lidové republiky. [22]

V podnětu je poukázáno zároveň na zvýšení podílu dotyčného výrobku na trhu EU, a to právě díky jeho dovozu z Čínské lidové republiky. Důkazy tohoto tvrzení zároveň ukazují, že objem a ceny dovážených výrobků mají negativní vliv na prodej výrobků vyrobených výrobním odvětvím Unie. Menší množství prodeje má nepříznivé dopady na zaměstnanost a celkový výkon ve výrobním odvětví Unie. [22]

4.4.1 Rozhodování v řízení

Neprodleně po přijetí podnětu Komise kontaktuje zemi vývozu a informuje ji o možném zahájení šetření.

Samotné řízení se zahájí pouze v případě existence dostatečných důkazů. Ohled je i na fakt, zda podnět podpořilo, či ho přímo podalo výrobní odvětví Společenství. Podpora podnětu je brána za postačující, *„pokud souhrnná výroba výrobců podporujících šetření tvoří více než 50 % celkové výroby obdobného výrobku té části výrobců, kteří podnět výslovně podpořili nebo odmítli“* [17].

K zamítnutí šetření naopak dojde, pokud jeho zahájení podporují jen ti výrobci ve Společenství, jejichž výroba v souhrnu představuje méně než 25 % celkové výroby Společenství.

Komise rozhodla o zahájení dumpingového šetření týkajícího se dovozu stolního a kuchyňského nádobí a náčiní z ČLR především díky existenci evidentních důvodů a faktu, že byl podnět podán výrobním odvětvím Unie. Prokáže-li se šetřením existence dumpingu a jeho vliv na újmu výrobního odvětví Unie, uloží Komise příslušná opatření. Při jejich ukládání může volit jen ta, která nebudou v rozporu se zájmem Unie.

Komise vyzývá všechny vyvážející výrobce, kteří z dotčené země do Unie vyvážejí stolní a kuchyňské nádobí a náčiní, aby se účastnili šetření Komise. Musí tak učinit *„do 15 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení v Úředním věstníku Evropské unie“* [22]. Níže jsou vyjmenované nutné údaje, které slouží k identifikaci vyvážejících výrobců [22]:

- název společnosti,
- adresa,
- kontaktní osoba,
- e-mailová adresa,
- telefon,
- fax.

Vyplyne-li z šetření, že je objem dovozu zanedbatelný (tvoří méně než 1 % podílu na trhu) a v souhrnu země dovážející definovaný výrobek nepokrývají spotřebu Společenství ve větší míře jak 3 %, řízení nebude zahájeno. K zahájení řízení nedojde ani v případě příliš nízkého dumpingového rozpětí, je-li toto rozpětí, vyjádřené jako procentní podíl z vývozní ceny, menší než 2 %. [17]

Komise ve lhůtě 45 dní zohlední veškeré informace obsažené v podnětu. Není-li podnět dostatečný, oznámí své rozhodnutí žadateli. Zahájí-li Komise antidumpingové řízení, oznámí to v Úředním věstníku Evropské unie. Dovozece údajných dumpingových výrobků obdrží dotazník, na jehož vyplnění má 30 dní, existují-li zvláštní okolnosti, je možné tuto stanovenou lhůtu prodloužit. Komise si dále vyžádá od členských států veškeré nezbytné informace, včetně výsledků provedených kontrol, inspekcí či šetření. Nemají-li dotčené podniky ve třetí zemi námitky, provádí se šetření i zde, pokud vláda dané země nezaujme negativní postoj. [17]

Účastníci řízení jsou dále povinni podat Komisi informace stejně jako ostatní zainteresované orgány a jsou seznámeni se všemi důležitými písemnostmi. Strany účastníci se antidumpingového šetření mají možnost vzájemné ústní argumentace. Lze vyjádřit rozdílné názory na zkoumanou věc a případně o průběhu jednání vyhotovit písemnou zprávu. Komise tuto zprávu zařadí k ostatním spisům týkajících se daného šetření. [17]

Řízení může v ojedinělých případech trvat i 15 měsíců, snaha je ovšem o jeho ukončení do jednoho roku ode dne zveřejnění v úředním věstníku, a to buď přijetím závazku, či přijetím konečných opatření. [17]

4.4.2 Vybraný vzorek

Po přihlášení vyvážejících výrobců zhodnotí Komise nutnost výběru jejich reprezentativního vzorku. V případě nevybrání vzorku by totiž jejich potencionálně velký počet zamezil dokončení šetření v předepsaných lhůtách. Vzorek může být sestaven z těch vyvážejících výrobců, kteří do Unie vyvážejí největší objemy výrobku, jenž je předmětem šetření. Jejich identifikaci usnadní výše obratu a objemu prodeje jednotlivých vyvážejících výrobců. Údaje se zaznamenají do níže uvedené tabulky. Pro usnadnění orientace je Tabulka 6 vyplněna smyšlenými údaji pro čínského vyvážejícího výrobce Beiliu Quanli Ceramic Co., Ltd [22]:

Tabulka 6: Obrat a objem prodeje čínského vyvážejícího výrobce.

	Objem v ks	Hmotnost (uveďte jednotku)	Hodnota (uveďte měnu)
Prodej výrobků, které vyrobila Vaše společnost, do EU	X	X	X
Porcelánové			
- náčiní (talíře)	650 000	325 tun	1,56 mil EUR
- jiné	320 000	160 tun	0,64 mil EUR
Jiné než porcelánové			
- náčiní (talíře)	130 000	65 tun	0,234 mil EUR
- jiné	100 000	50 tun	0,12 mil EUR
Celkem	1 200 000	600 tun	2,554 mil EUR
Prodej na domácím trhu (výrobků, které vyrobila Vaše společnost)	X	X	X
Porcelánové			
- náčiní	950 000	475 tun	1,9 mil EUR

(talíře) - jiné	560 000	180 tun	1,008 mil EUR
Jiné než porcelánové - náčiní (talíře)	490 000	245 tun	0,784 mil EUR
- Jiné	300 000	150 tun	0,24 mil EUR
Celkem	2 300 000	1 150 tun	3,932 mil EUR

Zdroj: [22], vlastní zpracování

Výběr vzorku mohou ovlivnit i podstatné informace, které nejsou v právě uvedené tabulce vyžadovány. Existují-li tyto informace, mohou být Komisi sděleny od všech zúčastněných stran, a to nejpozději „do 21 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení v Úředním věstníku Evropské unie, není-li stanoveno jinak“ [22].

Bude-li Komise usilovat o výběr vzorku, je jí povoleno obrátit se na známá sdružení vyvážejících výrobců či orgány Čínské lidové republiky.

Společnosti, které budou Komisí vybrány do vzorku, musí být s tímto krokem Komise či orgány dotčené země, obeznámeny. Vyvážející výrobci, kteří do vzorku vybráni nebudou, ale s případným zařazením dříve souhlasili, se dále budou považovat za spolupracující společnosti. Případné antidumpingové clo u těchto společností „nebude vyšší než vážené průměrné dumpingové rozpětí, které bylo zjištěno u vyvážejících výrobců zařazených do vzorku“ [22].

Spolupracující společnosti mohou také zažádat Komisi o individuální dumpingové rozpětí. Další postup je v takovém případě na Komisi, která s ohledem na množství vyvážejících výrobců posoudí, zda by stanovení individuálních dumpingových rozpětí nebránilo včasnému ukončení šetření. [22]

Následně Komise zašle dotazníky, díky nimž shromáždí nezbytné informace pro šetření. Dotazníky jsou zaslány:

- vzorku vyvážejících výrobců; jednotliví vyvážející výrobci musí vyplněný dotazník předložit do 37 dnů ode dne oznámení o výběru vzorku,
- známým sdružením vyvážejících výrobců,
- orgánům Čínské lidové republiky [22]

O zahájení řízení budou oficiálně vyrozuměni žadatelé, známí výrobci v Unii i vyvážející výrobci v Čínské lidové republice, obchodníci, dovozci, uživatelé či dodavatelé sdružení, o nichž je známo, že se jich řízení týká, a v neposlední řadě i zástupci Čínské lidové republiky. O zahájení řízení se informuje i analogická země, výrobci v Ruské federaci. Zúčastněné strany dostanou 37 denní lhůtu pro předložení svých písemných stanovisek. [23]

Vyvážející výrobci a dovozci, kteří nejsou ve spojení a přihlásili se Komisi, uvedli základní údaje o svých činnostech, které souvisejí s dotčeným výrobkem v období celého roku 2011. Získané údaje umožnily Komisi rozhodnout o výběru vzorku. Předběžně do něho zařadila pět vyvážejících výrobců, jejichž vývoz do Unie reprezentoval největší objem. Komise je vybrala přibližně ze čtyř set vyvážejících výrobců, kteří se zařazením do vzorku souhlasili, v souhrnu představovali přes 60 % celkového vývozu do Unie. Dva výrobci, kteří byli Komisí do vzorku zařazeni, následně zaktualizovali a opravili údaje, na základě kterých byli vybráni. Došlo k poklesu objemu jejich vývozu, a proto následovalo jejich vyřazení a nahrazení za jiné větší společnosti, co se objemu vývozu týče. V prostorách vybraných společností byla provedena inspekce. Konečný vzorek viz Příloha 3.

Konečný vzorek zpochybnila jedna společnost v zahraničním vlastnictví, která uvedla, že její nezařazení do vzorku způsobí nereprezentativnost vzorku. Pro její zařazení do vzorku ovšem nesplňovala velikost objemu svého vývozu do Unie. Navíc nemohla být přiměřeně přezkoumána během doby, která byla k dispozici, jelikož se Komisi přihlásila velmi pozdě, a to až několik měsíců po informování všech vyvážejících výrobců o výsledném vzorku. Do vzorku tak nebyla zařazena. [23]

Z celkového objemu vývozu všech spolupracujících vyvážejících výrobců a jejich skupin zobrazují konečně vybrané společnosti do výsledného vzorku téměř 20 %. [23]

S Komisí se ve stanovené lhůtě rozhodlo spolupracovat více než 60 dovozců. Kritéria stanovená pro výběr vzorku splňovalo 5 dovozců, kteří nejsou ve spojení. Během období, ve kterém probíhalo šetření dovozů dotčeného výrobku, obstarávali tito dovozci cca 6 % dovozu. [23]

Předběžný vzorek výrobců v Unii, který byl oznámen v zahájení řízení a který se zakládal např. na informacích o objemu prodeje a zeměpisné polohy v Unii, zahrnoval šest

výrobců v Unii. Výrobci se nacházeli v pěti členských státech a reprezentovali i malé a střední podniky. Jedna strana zařazená Komisí do předběžného vzorku odmítla své zařazení a po přezkoumání vyjádření ostatních členů vzorku se reprezentativní vzorek změnil. Komise uznala, že opomněla zahrnout ještě jeden členský stát, který má velký podíl na objemu výroby dotyčného výrobku. [23]

Výsledný konečný vzorek zahrnuje sedm výrobců z šesti členských států v Unii. Případá na něho více než 20 % odhadované celkové výroby v Unii, oproti původnímu předběžnému vzorku, který představoval 15 - ti % výši. [23]

4.5 Výpočty běžné hodnoty

4.5.1 Země s tržním hospodářstvím

Běžnou hodnotou se rozumí cena výrobku, za kterou je výrobek nabízen na domácím trhu vývozce. Právě uvedené tvrzení platí především v zemích s tržním hospodářstvím. Ideálním stavem je případ, kdy je k dispozici tzv. čistá cena. Jedná se o takovou cenu, která nezahrnuje interní daně, je to cena ze závodu.

Získá-li žadatel důkazy o výši maloobchodní ceny daného výrobku na domácím trhu vývozce, může odhadnout výši čisté ceny – tedy běžné hodnoty. Údaje, které umožní vypočítat běžnou hodnotu, jsou uvedeny v Tabulka 7. Tabulka neuvádí konkrétní číselné údaje žádné země, jde o zjednodušený příklad pro výpočet čisté ceny.

Tabulka 7: Údaje pro výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím I.

Maloobchodní cena	139, 15 měnových jednotek vyvážející země
Relevantní položky	10 % (DPH)
	10 % (maloobchodní rozpětí)
	15 % (velkoobchodní rozpětí + doprava a pojištění)

Zdroj: [18], zpracování vlastní

V případě, že se žadateli podaří shromáždit například informace výše uvedené, čistou cenu zjistí následovně:

Tabulka 8: Dílčí výpočty běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím I.

Ukazatelé	Dílčí výpočty	Dílčí výsledky (měnové jednotky vyvážející země)
Čistá prodejní cena (bez DPH)	139,15 / 1,10	126,5
Velkoobchodní cena	126,5 / 1,10	115
Cena ze závodu (čistá cena)	115 / 1,15	100

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Nyní je cena ze závodu (čistá cena = 100) vyjádřena v měnových jednotkách vyvážející země a k přepočtu na EUR je nutné znát směnný kurz.

Směnný kurz = 5 měnových jednotek vyvážející země = 1 EUR

Následný výpočet běžné hodnoty:

Tabulka 9: Výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím I.

Běžná hodnota	Výsledek (EUR)
100 / 5	20

Zdroj: [18], vlastní zpracování

Běžná hodnota dosahuje výše 20 EUR.

V případě podobného postupu, jako je ten právě nastíněný, musí být uvedeno:

- způsob získání maloobchodní ceny,
- datum provedení průzkumu trhu, ze kterého vyplynula výše velkoobchodního rozpětí + nákladů na dopravu a pojištění, byl-li takový průzkum proveden,
- jiný způsob odhadu výše velkoobchodního rozpětí + nákladů na dopravu a pojištění,
- rok, v němž byl stanoven průměr směnného kurzu. [18]

Veškeré podrobnosti a důkazy žadatelova tvrzení uvede žadatel do příloh. [18]

Žadatel se může setkat se situací, kdy není možné zjistit ceny v zemi vývoze.

Běžnou hodnotu lze poté určit na základě [18]:

- výrobních nákladů,
- prodejních nákladů,
- všeobecných nákladů,
- administrativních nákladů,
- zisku.

Nutné je specifikovat jednotlivé výše ceny nákladů a způsob, jakým se získal jejich odhad. U nákladů na materiál se mohou vyjmenovat hlavní použité suroviny, u zisku např. stanovit přiměřenou ziskovou marži v zemi původu. [18]

Údaje získané k výpočtu běžné hodnoty obsahuje Tabulka 10:

Tabulka 10: Údaje pro výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím II. a.

	EUR/tunu	EUR/tunu
Výrobní náklady	Suroviny – 395	Surovina A (300)
		Surovina B (25)
		Surovina C (70)
	Práce – 50	Kvalifikovaná (30)
		Nekvalifikovaná (20)
	Energie - 10	
	Ostatní výrobní náklady - 45	Např. nájemné, pronájem, odpisy, údržba a opravy atd.
Σ Výrobních nákladů	500	

Zdroj: [18], vlastní zpracování

Pro určení celkových nákladů je nutné uvést i náklady prodejní, všeobecné a administrativní. Při podání podnětu je jednotlivé náklady nutno specifikovat. [18]

Tabulka 11: Údaje pro výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím II. b.

	EUR/tunu	EUR/tunu
Prodejní, všeobecné a administrativní náklady	100	financování (30)
		Administrativa (15)
		Výzkum a vývoj (5)
		+ balení, záruky, dopravné/dovozné, reklama, prodej atd. (50)
Σ Prodejních, všeobecných a administrativních nákladů		100

Zdroj: [18], vlastní zpracování

Celkové náklady (CN)

$CN = \Sigma$ výrobních nákladů + Σ prodejních, všeobecných a administrativních nákladů

$CN = 500 + 100$

$CN = 600$ EUR/tunu

Po vyčíslení celkových nákladů, stačí k získání běžné hodnoty stanovit normální zisk.

Normální zisk = 5 %

Výpočet = $0,05 \times 600$

Normální zisk = 30 EUR/tunu

Běžná hodnota ze závodu je následně stanovena součtem celkových nákladů a normálního zisku:

Tabulka 12: Výpočet běžné hodnoty v zemích s tržním hospodářstvím II.

Běžná hodnota	Výsledek (EUR/tunu)
$600 + 30$	630

Zdroj: [18], vlastní zpracování

Byla-li výše běžné hodnoty stanovena právě popsaným způsobem, je nutné uvést do příloh:

- mezinárodní zprávu, která obsahuje údaje o objemu dovozu, suroviny a náklady na energii,
- tvůrce této mezinárodní zprávy z daného odvětví,
- statistiky Mezinárodní organizace práce, ve které se dohledaly mzdové náklady,
- průzkum trhu, ze kterého vplynuly údaje o ostatních výrobních, prodejních, všeobecných a administrativních nákladech, byl-li takový průzkum proveden,
- podrobnosti o stanovení normálního zisku. [18]

4.5.2 Země s netržním hospodářstvím

Stanovuje-li se běžná hodnota pro výrobek, který je vyráběn v zemi s netržním, či transformačním hospodářstvím, je nutné nalézt podobnou zemi, ovšem s hospodářstvím tržním. Běžná hodnota se poté stanovuje s ohledem na ceny v této zemi. Vybraná země s tržním hospodářstvím se nazývá analogickou zemí. [18]

Pro vhodný výběr analogické země je zapotřebí dodržovat jistá kritéria. Především je nutná existence hospodářské soutěže v této zemi, možná srovnatelnost posuzovaných výrobků a výroby a dostatečné objemy prodeje těchto výrobků. [18]

Velmi důležitým kritériem je i fakt, zda je země ochotna spolupracovat a poskytnout podklady pro stanovení běžné hodnoty. Vhodnou analogickou zemí nemusí však být země, která sice splňuje kritéria, ale sama prováděla či provádí dumping. [18]

Čínská lidová republika je považována za zemi bez tržního hospodářství, proto je u tohoto konkrétního případu nutno pro výpočet běžné hodnoty zvolit analogickou zemi, ve které probíhá dostatečná hospodářská soutěž. Žadatelé stanovili běžnou hodnotu na základě ceny v Rusku a Komise jejich volbu prozatímně schválila. Zúčastněné strany se mohou k této volbě vyjádřit do 10 dnů ode dne jejího oznámení v Úředním věstníku Evropské unie. Tvrzení o dumpingu se zakládá na porovnání běžné hodnoty s vývozní cenou výrobku. Vývozní cena výrobku, který je předmětem šetření, byla stanovena

na úrovni ceny ze závodu při jeho prodeji na vývoz do Unie. Porovnání cen odhalilo značná dumpingová rozpětí. [22]

4.6 Výpočet vývozní ceny

Vývozní cena představuje peněžní sumu, která má být skutečně zaplacená prvním nezávislým odběratelem ve Společenství. Ve většině případů vychází z ceny, kterou účtuje vývozce dovozci. Vyjadřuje se na úrovni ceny ze závodu, stejně jako tomu je u běžné hodnoty. [18]

Vývozní cenu lze vyčíst z [18]:

- fakturovaných transakcí,
- písemných nabídek,
- výkazů obchodních zástupců,
- z oficiálních statistik dovozů z dotyčné země.

Není-li možné získat některé z výše uvedených písemností, lze vývozní cenu určit díky částce, za kterou byly výrobky prodány prvnímu nezávislému odběrateli na území Společenství. Pokud nelze získat vývozní ceny ani jedním z vyjmenovaných způsobů, uvádí se do Podání antidumpingového podnětu důvody tohoto faktu. [18]

Získá-li žadatel důkazy o výši cen, které byly zaplacené maloobchodníkem velkoobchodníkovi, tedy dovozci, který je spojen s vývozcem, může odhadnout výši čisté vývozní ceny, tedy ceny ze závodu. [18]

Údaje, které umožní vypočítat vývozní cenu, jsou uvedeny v Tabulka 13. Tabulka neuvádí konkrétní číselné údaje žádné země, jde o zjednodušený příklad pro výpočet čisté ceny.

Tabulka 13: Údaje pro výpočet vývozní ceny

Hrubá velkoobchodní cena	134, 50 EUR
Relevantní položky	10 % (DPH)
	10 % (velkoobchodní prodejní, všeobecné a administrativní náklady a ziskové marže)
	2 % (doprava a pojištění v ES)
	5 % (cla)
	4 % (dopravy a pojištění od hranic ES do závodu vývozce)

Zdroj: [18], zpracování vlastní

V případě, že se žadateli podaří shromáždit například informace výše uvedené, čistou cenu zjistí následovně:

Tabulka 14: Výpočet vývozní ceny

Ukazatelé	Dílčí výpočty	Dílčí výsledky (EUR)
Čistá prodejní cena (bez DPH)	134,50 / 1,10	122,3
Velkoobchodní cena	122,3 / 1,12	109,2
Vývozní cena zahrnující výlohy, pojistné a přepravné	109,2 / 1,05	104
Vývozní cena ze závodu	104 / 1,04	100

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Velkoobchodní cenou je myšlena cena pro velkoobchodníka po celním odbavení. Cena je tedy oproti čisté prodejní ceně snížena o velkoobchodní prodejní, všeobecné a administrativní náklady, ale také zisk (10 %) + o dopravu a pojištění v ES (2 %). Celkové snížení dosahuje 12 %.

Zjištěná vývozní cena je již vyjádřená v EUR, proto není nutné znát směnný kurz k měnové jednotce vyvážející země. V případech, kdy jsou vývozní ceny „podezřelé“, a existuje např. domněnka o sdružení podniků, lze tyto domnělé důvody uvést v podnětu.

Obdobně jako u běžné hodnoty, musí žadatel, vyplňující podnět pro antidumpingové šetření, uvést zdroje, ze kterých čerpal jím uvedené informace o cenách, které využil pro výpočet či odhad vývozní ceny. [18]

4.7 Srovnání cen

Ideální je srovnávat ceny na úrovni cen ze závodu ve stejnou dobu. Tedy provádět tzv. řádné srovnání cen. Tohoto ideálního stavu ovšem není možné vždy dosáhnout, a proto se v případě odchylek přihlíží ke všem rozdílům, které jsou žadateli známy.

Při řádném srovnávání jsou porovnávány běžné hodnoty s vývozní cenou u identických výrobků. Není-li tomu tak, uvádí se do žádosti následující [18]:

- jak se tyto dva výrobky liší,
- odhadovaný dopad těchto rozdílů na tržní hodnotu,
- nebo odhadovaný dopad těchto rozdílů na výrobní náklady plus zisk.

Níže uvedené odrážky uvádějí další možné rozdíly, které mohou ovlivnit srovnatelnost cen [18]:

- Úroveň obchodu,
- dovozní poplatky,
- nepřímé daně,
- prodané množství,
- podmínky prodeje,
- dopravní náklady,
- balení,
- přepočet měn.

4.8 Výpočet dumpingového rozpětí

Dumpingové rozpětí se počítá ve dvou krocích:

- I. Srovnání cen
- II. Vyjádření rozdílu v procentu vývozních cen CIF

Údaje, které umožní vypočítat dumpingové rozpětí, jsou uvedeny v Tabulka 15:

Tabulka 15: Údaje pro výpočet dumpingového rozpětí

Běžná hodnota ze závodu	100 EUR
Vývozní cena ze závodu	80 EUR
Hodnota zahrnující výlohy, pojistné a přepravné	90 EUR

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Jsou-li hodnoty uvedené v Tabulka 15 známy, dumpingové rozpětí se zjistí následovně:

Tabulka 16: Výpočet dumpingového rozpětí

Ukazatelé	Dílčí výpočty	Dílčí výsledky
Dumpingové rozpětí	$100 - 80$	20 EUR
Dumpingové rozpětí v % hodnoty CIF	$20 / 90 * 100$	22 %

Zdroj: [18], zpracování vlastní

Dumpingové rozpětí je vyjádřené jako procentní podíl z ceny CIF na hranice Unie před proclením 22 %.

Provádí-li se výpočet dumpingového rozpětí pro větší počet různých typů výrobků, provede se průměr těchto rozpětí. V případech, kdy je dumpingové rozpětí počítáno pro více zemí, je nutné výpočet provést pro každou zemi zvlášť. [18]

4.9 Újma

Komise může rozhodnout o dopadech údajné újmy pouze při existenci dostatečných evidentních důkazů. Především musí být známy [18]:

- objemy a hodnoty dumpingových výrobků a jejich cenové hladiny,
- dopad na výrobní odvětví žadatele.

4.9.1 Hlavní ukazatelé

Hlavní ukazatelé újmy pro Evropské společenství jako celek [18]:

- spotřeba v ES,
- objem dumpingových dovozů a jejich podíl na trhu,
- cena dumpingových dovozů (cenový tlak může působit na cenovou výši dovozů a její vývoj)

Spotřeba v ES

Ustoupí-li se od různých forem průzkumů trhu, veřejných, či soukromých studií, statistických dat atd., lze údaj spotřeby v ES, zdánlivé a skutečné spotřeby, vypočítat dle dvou následujících metod. [18]

První metoda

Pro výpočet spotřeby ve Společenství pomocí první metody je nutné znát, či odhadnout čtyři údaje [18]:

- a) celkovou výrobu ES podle všech výrobců v ES (žadatelé a ostatní),
- b) celkový dovoz ze zemí, které nejsou členy ES, přičemž se započítávají i dovozy dumpingové,
- c) celkový vývoz (prodej do zemí, které nejsou členy ES),
- d) celkovou změnu stavu zásob v ES.

Zdánlivá spotřeba ES

K výpočtu zdánlivé spotřeby poté stačí pouze 3 z výše uvedených ukazatelů.
Zdánlivá spotřeba = celková výroba ES podle všech výrobců v ES + celkový dovoz

ze zemí, které nejsou členy ES – celkový vývoz; nebo-li počáteční stav zásob snížený o konečný stav zásob. [18]

Skutečná spotřeba ES

Ukazatel skutečné spotřeby ES je právě zjistitelný právě díky vyčíslení zdánlivé spotřeby a celkové změny stavu zásob v ES.

Skutečná spotřeba = zdánlivá spotřeba ES – celková změna stavu zásob v ES. [18]

Druhá metoda

U druhé metody je oproti první pro výpočet spotřeby v ES nutné znát pouze dva údaje [18]:

1. celkový objem prodeje zboží ES vyrobeného v ES všemi výrobci v ES,
2. celkový dovoz ze zemí, které nejsou členy ES, přičemž se započítávají i dovozy dumpingové.

Zdánlivá spotřeba není pro vyčíslení skutečné spotřeby nutná. Skutečná spotřeba ES je rovna součtu dvou výše uvedených ukazatelů.

Obě metody pohlíží na ES jako celek. Dílčí údaje jednotlivých let tedy zahrnují jak výrobce podporující šetření, tak i výrobce nezúčastněné. Pro zjištění údajů užívaných v jednotlivých metodách může být nápomocna statistika EUROSTAT. [18]

Uvedené údaje by měly demonstrovat trend 3-5 let a zapisují se do tabulky, která je součástí antidumpingového podnětu, viz Příloha 4. Spotřeba stolního a kuchyňského nádobí a náčiní v Unii byla stanovena na základě [23]:

- dovozních statistik Eurostatu,
- informací o prodeji výrobního odvětví Unie na trhu Unie.

Během posuzovaného období se celková spotřeba v EU snížila více než dovoz z Číny. Průměrná dovozní cena z Číny vzrostla o 17,7 %. Šetření prokázalo, že prodejní ceny výrobků z Číny na trhu EU byly o 26,3 % až 47,6 % nižší než prodejní ceny výrobního odvětví Unie.

Posoudila se obecná situace výrobního odvětví Unie, konkrétně [23]:

- mikroekonomické ukazatele (zásoby, prodejní ceny, ziskovost, peněžní tok, investice, návratnost investic, schopnost získat kapitál, mzdy a výrobní náklady),
- makroekonomické ukazatele (výroba, výrobní kapacita, využití kapacity, objem prodeje, podíl na trhu, zaměstnanost, produktivita a velikost dumpingových rozpětí).

V období šetření byla celková výroba dotčeného výrobku v Unii přibližně 240 200 tun. Výrobní odvětví představující celkovou výrobu bylo rozděleno na malé a střední podniky a na větší společnosti. Na segment malých a středních podniků připadalo 42 % celkové výroby v Unii. Výroba dotčeného výrobku probíhala ve státech: Česká republika, Francouzská republika, Německo, Itálie, Polská republika, Portugalská republika, Rumunskou, Španělské království, Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

Šetření ukázalo na zhoršení makroekonomických ukazatelů a negativní vývoj finanční situace výrobců v Unii. Zhoršila se ziskovost celého výrobního odvětví. [23]

Snaha o soutěživost ze strany výrobců v Unii s dumpingovým dovozem vedla ke zvýšení produktivity výrobního odvětví. Komise vyvodila předběžný závěr o existenci podstatné újmy. [23]

Objem dumpingových dovozů a jejich podíl na trhu

Ukazatel podílu dumpingových výrobků na trhu lze propočítat pomocí následujícího vzorce [18]:

$$\frac{\text{Objem dumpingových dovozů ze země A}}{\text{Spotřeba v ES}} \times 100$$

Čítatel musí obsahovat pouze ty dumpingové výrobky, které pocházejí ze zemí, jež jsou součástí podnětu. Výsledkem vzorce je procento, které prezentuje spotřebu v ES, a to právě dle jednotlivých zemí, které dumpingové výrobky do ES dovážejí. Výsledné procento je relevantní pouze za předpokladu stejných jednotek čitatele a jmenovatele. [18]

Zjednodušený příklad demonstrující využití výše uvedeného vzorce, zpracováno dle [18]:

Do Evropského společenství jsou dováženy homogenní výrobky ze zemí A, B, C, D.

Kvantita vývozu jednotlivých zemí do ES je vyčíslena v tunách:

A → 70

B → 60

C → 40

D → 30

Země A, B, C, D celkově do ES dovážejí 200 tun výrobků.

Spotřeba v ES je vyčíslena na 300 tun výrobků.

Komise obdržela podnět, jehož předmětem jsou země A, B. Podíl dumpingových dovozů na trhu ES je vypočten následovně:

Výpočet pro zemi A: $\frac{70}{300} \times 100 = 23,33 \%$

→ Země A se podílí na dumpingovém dovozu na trh ES z 23,33 %.

Výpočet pro zemi B: $\frac{60}{300} \times 100 = 20 \%$

→ Země B se podílí na dumpingovém dovozu na trh ES z 20 %.

4.10 EU, uplatnění antidumpingových cel

Antidumpingové clo bylo v posledních letech například uvaleno na dovoz čínských obkladaček. EU tímto krokem ochránila evropské výrobce. Clo bylo zavedeno v roce 2011 a bude vybíráno po dobu 5 let, tedy do roku 2016. Výše cla bude v rozmezí 26,3 % – 69,7 %. [24]

V kapitole Přijetí podnětu je popsáno zahájení antidumpingového řízení na dovoz stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky. Dne 14. 11. 2012 bylo Evropskou Komisí rozhodnuto o uložení prozatímního antidumpingového cla pro vývozce dotčené země. Před samotným rozhodnutím dostaly zúčastněné strany příležitost k předložení svých písemných stanovisek a možnost požádání o slyšení. Při existenci zvláštních důvodů ke slyšení došlo k jejich vyslechnutí. K předběžnému stanovení dumpingu Komise přistoupila po získání a ověření všech nezbytných údajů.

Zájem Unie a výsledná újma byla mimo jiné posouzena inspekcí v prostorách jednotlivých společností zařazených do konečného vzorku výrobců v Unii. Pro nepříznivé dopady, které by mohly vzniknout, dle názoru vybraných společností, při zveřejnění jejich totožnosti, stala se jejich totožnost důvěrná. [23]

Společnosti se konkrétně obávaly např. reakce jejich zákazníků v Unii, kteří odebírají výrobky rovněž z Čínské lidové republiky. Tito odběratelé by s podáním podnětu dumpingového šetření nemuseli souhlasit. Jiné společnosti udávaly jako důvod jejich oboustrannou spolupráci se zemí, která je v šetření. [23]

Obdobím šetření dumpingu a újmy byl rok 2011, tedy od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011. Významné trendy související s posouzením újmy se posuzovaly od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2011, a to i přes žádosti o prodloužení, či zkrácení tohoto posuzovaného období. Komise přezkoumala žádosti o vyloučení konkrétních výrobků, předběžně jim vyhověla, či je zamítla, a přesně identifikovala dotčený výrobek. [23]

Několik společností se snažilo šetření a rozhodování Komise zpochybnit či ukončit. Udávaly důvody procesních chyb, předkládaly údaje v rozporu se dříve poskytnutými, uváděly nové důkazy, které nezpřístupnily při inspekci. Obdržené připomínky však zjištění Komise nezměnily. [23]

Komise nevyhověla ani jedné žádosti o zacházení jako v tržním hospodářství, proto se běžná hodnota mohla stanovit buď na základě domácích cen, nebo díky srovnatelné zemi. Komise zvolila jako vhodnou srovnatelnou zemi Ruskou federaci. Dotčené strany vznesly námitky a následně byla Komisi oslovena řada doporučených zemí, např. Thajsko, Malajsie, Turecko, Egypt, Brazílie atd. Ochotu spolupráce s Komisí písemně vyjádřily 3 státy – Brazílie, Thajsko a Rusko. Šetřením se prokázalo, že nejpříjemnější srovnatelnou zemí je Brazílie. Spolupracující brazilský výrobce poskytl spolehlivé informace, na jejichž základě byla stanovena běžná hodnota. Byla srovnána s vývozní cenou na základě ceny ze závodu. [23]

Jednotlivé ceny ze závodu účtované vybranými 5 vývozci se porovnály s cenami brazilského výrobce při prodeji na domácím trhu, nebo došlo k jejich porovnání s početně zjištěnou běžnou hodnotou. Na základě právě uvedeného byla stanovena dumpingová rozpětí. Pro vyvážející výrobce, kteří spolupracovali, ale nebyli vybráni do vzorku, bylo prozatímní dumpingové rozpětí vypočítáno jako vážený průměr dumpingového rozpětí těch, kteří do vzorku vybráni byli. Výše byla vyjádřena jako procentní podíl z ceny CIF

na hranice Unie před proclením 26,6 %. Ostatním nespolupracujícím či neznámým výrobcům bylo vypočteno celostátní dumpingové rozpětí. Bylo využito váženého průměru nejvyšších dumpingových rozpětí stanovených pro výrobce zařazených ve vzorku. Na tomto základě činí celostátní dumpingové rozpětí 58,8 % ceny CIF na hranice Unie před proclením. [23] Souhrnná výše prozatímních dumpingových rozpětí viz

Tabulka 17:

Tabulka 17: Souhrnná výše prozatímních dumpingových rozpětí

Skupiny vyvážejících výrobců:		Procentní podíl z ceny CIF na hranice Unie před proclením:
Vyvážející výrobci zařazení do vzorku	1.	26,8 %
	2.	31,2 %
	3.	30 %
	4.	17,6 %
	5.	23 %
Vyvážející výrobci nezařazení do vzorku		26,6 %
Celostátní dumpingové rozpětí		58,8 %

Zdroj: [23], zpracování vlastní

Během posuzovaného období se ceny dumpingového dovozu zvyšovaly. Průměrně došlo k nárůstu o 18 %. Jejich růst ale nebyl postačující ke zmírnění újmy výrobního odvětví Unie, které se jim snažilo čelit snižováním výrobních nákladů. [23]

4.11 Stížnost proti antidumpingovému clu

Dle pravidel WTO má každá strana, která se účastní mezinárodního obchodu, nárok přijmout relevantní antidumpingové opatření a to tehdy, dochází-li k dovozu komodit, které silně ohrožují domácí výrobce. Země však musí dokázat, že nejde z její strany o pouhou domněnku.

Druhá země nemusí s opatřeními mířícími proti jejím vývozům souhlasit a podat stížnost. Podobná situace nastala v roce 2009, kdy EU uplatnila dovozní cla na dovoz čínských šroubů. Zvolila k tomu přísná cla až do výše 85 %. Čína, která vstoupila v roce

2001 do WTO, prvně využila možnost podání stížnosti, které jí členství umožňuje. Odmítla antidumpingové argumenty a zdůraznila špatnou situaci EU v období hospodářské krize. Odvolala se tedy na možný protekcionismus Evropské unie. [2]

„V případě antidumpingových opatření se nejedná o protekcionismus, ale o boj s nekalými obchodními praktikami. Rozhodnutí o uvalení zmíněných opatření bylo přijato na základě jasného důkazu, že dochází k nekalému dumpingu, kdy stát deformuje ceny surovin,“ řekl mluvčí Evropské komise pro zahraniční obchod EU Lutz Guellner. [2]
V uvedeném příkladě byla stížnost proti dumpingu zamítnuta.

5 Zhodnocení

5.1 Metodika na ochranu proti dumpingu

V České republice je gestorem za antidumpingová řízení Ministerstvo průmyslu a obchodu. Na jeho oficiálních stránkách je k dispozici přehled antidumpingových opatření EU. Celní správa ČR provádí výběr antidumpingových cel a shromažďuje podpůrná data pro Evropskou komisi.

Základními právními předpisy jsou [19]:

- Nařízení Rady (ES) č. 384/96, o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství
- Nařízení Rady (ES) č. 2026/97, o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství

Antidumpingové řízení tvoří dílčí fáze, které jsou v rámci strukturované analýzy zpracovány v teoretické i analytické části diplomové práce a jsou zpracovány do následujícího metodického postupu:

- I. Zahájení řízení (podání písemného antidumpingového podnětu)
- II. Šetření
- III. Prozatímní opatření
- IV. Konečné opatření, zastavení řízení bez přijetí opatření, závazky
- V. Přezkum opatření

VI. Pozastavení účinnosti opatření

I. Zahájení řízení

Podnět pro zahájení řízení může podat fyzická osoba, právnická osoba nebo sdružení, které jedná jménem výrobního odvětví Společenství. Podává se Komisi nebo členskému státu. Komise přezkoumává jeho správnost a přiměřenost důkazů, provádí konzultace. Existuje-li dostatek důkazů, zahájí Komise řízení (lhůta 45 dnů od obdržení podnětu). Oznámení o zahájení řízení Komise publikuje v Úředním věstníku Evropské unie (Official Journal of the European Union).

II. Šetření

Antidumpingové šetření není překážkou pro celní odbavení výrobků. Je ukončeno pokud možno v době jednoho roku. V každém případě musí být ukončeno do 15 měsíců od jeho zahájení

III. Prozatímní opatření

Vyplyne-li z předběžného šetření, že došlo k dumpingu a je tím výrobnímu odvětví Společenství působena újma, je uloženo prozatímní opatření. Lze uplatnit nejdříve 60 dnů a nejpozději 9 měsíců po zahájení řízení. Jeho uložení je oznámeno ve formě nařízení Komise, publikováno v Úředním věstníku Evropské unie. Nejdéle lze uložit na dobu 6 měsíců a může být prodlouženo o další 3 měsíce nebo může být uloženo na 9 měsíců.

IV. Ukončení šetření

Šetření je ukončeno třemi možnými situacemi – zastavením, uložením konečného antidumpingového cla, přijetím závazku.

V. Přezkum opatření

Přezkum opatření je prováděn v průběhu platnosti konečného opatření a má podobu: prozatímního přezkumu, přezkumu pro nové vývozce, přezkumu před pozbytím platnosti, antiabsorpčního šetření, přezkumu v rámci šetření možného obcházení uloženého antidumpingového opatření.

VI. Pozastavení účinnosti opatření

Účinnost opatření lze pozastavit, maximálně na dobu jednoho roku, pokud se v důsledku toho neobnoví újma.

Na ochranu vnitřního trhu před dovozem nežádoucího zboží a služeb jsou uplatňována tarifní opatření. Prvotně se zaměřují na omezení, či úplný zákaz dovozu zboží, které způsobuje újmu lidskému zdraví. K jejich uplatnění dochází i při snaze o zmírnění, či potlačení újmy, kterou způsobují dovozy dumpingových výrobků. Česká republika musí respektovat dodržování obchodně politických opatření, ke kterým se zavázala se vstupem do Společenství. Při šetření dumpingových dovozů je v rámci jednotného celního území nutná spolupráce mezi členskými státy a Komisí EU. Výše újmy je následně zkoumána v širokém kontextu výrobního odvětví Společenství. (kap. 4.9.)

Při zaměření se na jednotlivé výrobce a ostatní obchodní subjekty v České republice a jejich možný boj s dumpingem, nekalou praktikou mezinárodního obchodu, je významným stabilizačním prvkem prevence.

5.1.1 Prevence v mezinárodním obchodu

Nutnost prevence se úměrně zvyšuje s dlouhodobostí kontraktu. Hlavním cílem obchodníků by mělo být nezavázání se k dumpingovým obchodům. Obchodování pouze ve známých teritoriích s implementací pojištění teritoriálních rizik a závazkových instrumentů.

Podnikatelské subjekty mohou využívat Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP), či Českou exportní banku, a.s. (ČEB), aby předešly nevýhodnému

obchodování s určitými státy a naopak se zaměřily na dynamicky se rozvíjející perspektivní trhy Latinské Ameriky, Afriky a Asie.

Vývozy podporované státem se řídí souborem pravidel OECD a EU, proto je zajištěno, že si vývozci z jednotlivých zemí konkurují výhradně kvalitou a s ní související cenou zboží a služeb. Nedochozí ke konkurenci způsobené rozsahem státní podpory. [25]

EGAP, stejně jako ČEB, pokrývá vývozní úvěrová rizika, usnadňuje přístup k exportnímu financování a posiluje mezinárodní konkurenceschopnost. [26] V dlouhodobém horizontu samofinancuje svoji činnost. *„Funguje jako soběstačný, ale přitom cíleně a opět v dlouhodobém horizontu de-facto neziskový nástroj státní podpory exportu“* [25].

Velkým přínosem pojištění se státní podporou je možnost hledání obchodních příležitostí i mimo země Společenství. Pro exportéry se tak otevírají možnosti navazování nových obchodních kontaktů.

6 Závěr

Tarifní opatření uplatňovaná v mezinárodním obchodu snižují přebytek spotřebitelů. Uměle navyšují cenu na domácím trhu a jejich nadměrné užití může převýšit i cenu světovou. Domácí výrobci jsou chráněni, spotřebitelé nespokojeni. Jednotlivé země tak užití tarifních opatření regulují s ohledem na domácí i zahraniční trh. Zvažují dopady svých rozhodnutí a hodnotí svůj postoj k protekcionistické obchodní politice jako takové.

Práce hodnotila tarifní opatření se zaměřením na cla a s nimi související ochranu proti dumpingu. Clo jako finanční nástroj plní především ochranou funkci. Zatěžuje dovážené hmotné zboží, či elektrickou energii při jeho přechodu přes celní hranice a snižuje nebezpečí, které by mohl levný dovoz způsobit tuzemským výrobcům a následně celému danému odvětví. Domácí výrobci mohou svoji konkurenceschopnost dále zvyšovat restrukturalizací svých firem. Užití cel by ale nemělo být permanentní, aby se neprojevila tendence lenosti a lhostejnosti. U komodit, které mají přímé negativní dopady na společnost jako celek a poškozují životní prostředí, se jejich dlouhodobé uplatnění vyžaduje.

Regulace a kontrola domácího trhu je jedním z úkolů Celní správy ČR. V její kompetenci je nejen uplatňování cel, ale i částečný a úplný zákaz dovozu nežádoucího zboží s ohledem na obchodně politické opatření ČR a EU. V posledních letech celní správa prošla řadou modernizací. Její funkčnost zdokonalilo lepší technické vybavení a sblížení celní legislativy s celními postupy evropských standardů. Došlo ke zdokonalení celního informačního systému. Prvním dnem letošního roku se změnil systém řízení celní správy na dvoustupňový. Hlavním záměrem této změny je zefektivnění způsobu řízení nákladů jednotlivých regionů.

Clo je vždy vázáno s konkrétním zbožím a je-li užito jako sankce (poplatek) za dumping, jde o clo antidumpingové. Dumping, jako nekalá praktika mezinárodního obchodu, způsobuje ve státech, na jejichž úkor se uplatňuje, zavírání obchodních závodů a následné propouštění. Antidumpingové clo na potlačení dumpingu nemůže být uvaleno bez důkladného šetření a jeho výše musí zohledňovat i možné zavedení odvetného cla diskriminované země.

Praktický příklad dovozu stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky, kterému je věnována pozornost v analytické části diplomové práce, názorně ukazuje podrobnost, obtížnost a náročnost antidumpingového řízení.

Uložení antidumpingových cel vždy doprovází řada obranných tvrzení ze stran dovozců, kteří jimi mají být postiženi. Při posuzování újmy Komise EU veškerá tvrzení hodnotí. Častým, i když neopodstatněným tvrzením, je zpřísnění pravidel ze strany Evropské unie, týkající se bezpečnosti a zdraví. Požadavky bezesporu zvyšují výrobní náklady výrobního odvětví Společenství, vztahují se ovšem i na výrobky z dovozu, proto na tento fakt není brán při posuzování celkové újmy zřetel.

V závěru šetření, při potvrzení dumpingu, se rozhodne o výši antidumpingových cel a následně se dá očekávat snaha o jejich obcházení. S ohledem na to jsou antidumpingová cla flexibilní a rozšiřitelná i na jiné výrobky, jde o preventivní opatření, které má jejich obcházení zabránit.

Nezbytnou součástí mezinárodního obchodování je opatrnost a prevence při uzavírání kontraktů. Jde o hlavní pravidlo, které předejde nechtěnému upsání se k dumpingovým obchodům. Předcházení nevýhodných obchodů jednotlivých podnikatelských subjektů je i v zájmu státu. Směřuje proto obchodníky, kterým je domácí u komunitární trh malý, na dynamicky se rozvíjející perspektivní trhy Latinské Ameriky, Afriky a Asie. Vývozy jsou poté částečně podporované státem, dle souboru pravidel OECD a EU. Prioritou je konkurence v kvalitě výrobků, nikoliv rozsahem státní podpory. Na českém trhu se pojištěním a usnadněním přístupu na trhy třetích zemí věnují např. Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. a Česká exportní banka, a.s.

7 Seznam zdrojů

1. **Šťastný, Dan.** *Mezinárodní obchod: teorie a politika.* Praha : VŠE v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0805-2.
2. **EU-Media, s.r.o.** Obchod a export. [Online] 2004-2012. [Citace: 22. 3. 2012.] <http://www.euractiv.cz/obchod-a-export0/clanek/cina-si-poprve-u-wto-stezuje-na-evropska-dovozni-cla-006353>.
3. **Bartas, David.** Ekonomická svoboda. [Online] 11. 8. 2011. [Citace: 22. 3. 2012.] <http://www.reformy.cz/zpravy/protekcjonismus-eu/>.
4. **Machková Hana, Černošlávková Eva, Sato Alexej a kolektiv.** *Mezinárodní obchodní operace.* Praha : Grada Publishing, a. s., 2003. ISBN 80-247-0686-5.
5. **Hes, Aleš.** Přednášky pro PaA. *Mezinárodní obchod.* Praha, ČZU : Hes, Aleš, 2011.
6. —. *Základy mezinárodního obchodu.* Praha : ČZU v Praze, 2005. ISBN 80-213-1406-0.
7. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Informace vedení Celní správy ČR o organizačních změnách v Celní správě ČR k 1.1.2013.* [Online] 2012. [Citace: 8. 3. 2013.] <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/zmena-organizacni-struktury-cs-k-112013/Stranky/informace-o-organizacnich-zmenach-v-celni-sprave-cr-k-112013.aspx>.
8. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Clo, dělení cel.* [Online] 2013. [Citace: 13. 3. 2013.] <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>.
9. Internetové stránky Celní správy České republiky. *O české CS.* [Online] 2009. [Citace: 22. 3. 2012.] <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-CS.aspx>.
10. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Kompetence - čím se zabývá celní správa.* [Online] 2009. [Citace: 20. 3. 2013.] <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/kompetence/Stranky/default.aspx>.
11. **Such, Stanislav.** Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR. *Zasilatelství a zastupování v celním řízení.* [Online] 2009. [Citace: 25. 2. 2013.] www.socr.cz/assets/aktivity/.../06_op_zast-v-cel-rizeni_2009.pdf.
12. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Naše úkoly.* [Online] 2009. [Citace: 17. 3. 2013.] <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/nase-ukoly/Stranky/default.aspx>.
13. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Organizační uspořádání CS ČR v roce 2013.* [Online] 2012. [Citace: 20. 2. 2013.] <http://www.celnisprava.cz/cz/crostrava/oz2013/Documents/1%20PM%20CS%20>

%20organiza%C4%8Dn%C3%AD%20uspo%C5%99%C3%A1d%C3%A1n%C3%AD.pdf

14. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Celní řízení*. [Online] 2009. [Citace: 22. 3. 2012.] <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/nase-ukoly/Stranky/celni-rizeni.aspx>.

15. **Burdek, šéfredaktor.** *Celní předpisy, ÚZ*. Ostrava : Sagit, 2011. ISBN 978-80-7208-859-1.

16. Internetové stránky Celní správy České republiky. *Nová verze příručky pro vyplňování JSD*. [Online] 2011. [Citace: 5. 4 2012.] <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/celni-rizeni/aktuality/Stranky/nova-verze-prirucky-pro-vyplnovani-jsd.aspx>.

17. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1225/2009. *Nářízení rady o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství*. [Online] 17. 2. 2011. [Citace: 15. 4. 2012.] http://europa.eu/legislation_summaries/external_trade/r11005_cs.htm.

18. Antidumping v Evropské unii. *Návod pro podání antidumpingového podnětu*. [Online] CS, 21. 10. 2011. [Citace: 17. 4. 2012.] <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/spolecna-obchodni-politika-eu/antidumping-v-evropske-unii/1001599/54245/>.

19. **Eva, Vaňková.** *Antidumping, antidumpingová řízení.pdf*. 2012.

20. **Šulcová - Seidlová, Marta.** Daňová soustava. [Online] 2011. [Citace: 28. 3 2012.] <https://moodle.czu.cz/course/view.php?id=5581>.

21. Internetové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu. *Databáze antidumpingových a protisubvenčních řízení EU vůči dovozům ze třetích zemí*. [Online] pravidelná aktualizace. [Citace: 22. 3. 2013.] <http://www.mpo.cz/cz/prehled-ad-as.html>.

22. Úřední věstník Evropské unie. *Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky*. [Online] [Citace: 4. 9. 2012.] <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:044:0022:0032:CS:PDF>.

23. Úřední věstník Evropské unie. *Uložení prozatímního antidumpingového cla na dovoz keramického stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky*. [Online] [Citace: 15. 2. 2013.] <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:318:0028:0065:CS:PDF>.

24. **ČT24.** *Ekonomika*. [Online] 15. 9. 2011. [Citace: 22. 3. 2012.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/136339-unie-uvalila-antidumpingova-cla-na-dovoz-cinskych-obkladacek/>.

25. EGAP. *Státní podpora exportu*. [Online] 2013. [Citace: 20. 3. 2013.]

<http://www.egap.cz/informace/statni-podpora-exportu/index.php>.

26. EGAP. *Pojišťujeme český export*. [Online] 2013. [Citace: 2013. 3 20.]

<http://www.egap.cz/index.php>.

Seznam použitých zkratk

CIF – Náklady, pojištění a přepravné (Cost, Insurance and Freight)

CN – Celkové náklady

ČEB – Česká exportní banka, a.s.

ČLR – Čínská lidová republika, Čína

EGAP – Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.

ES, EU – Evropská unie, Unie, Společenství (European Union)

GATT – Všeobecná dohoda na clech a obchodu
(General Agreement on Tariffs and Trade)

JCD – Jednotná celní deklarace

JSD – Jednotný správní doklad

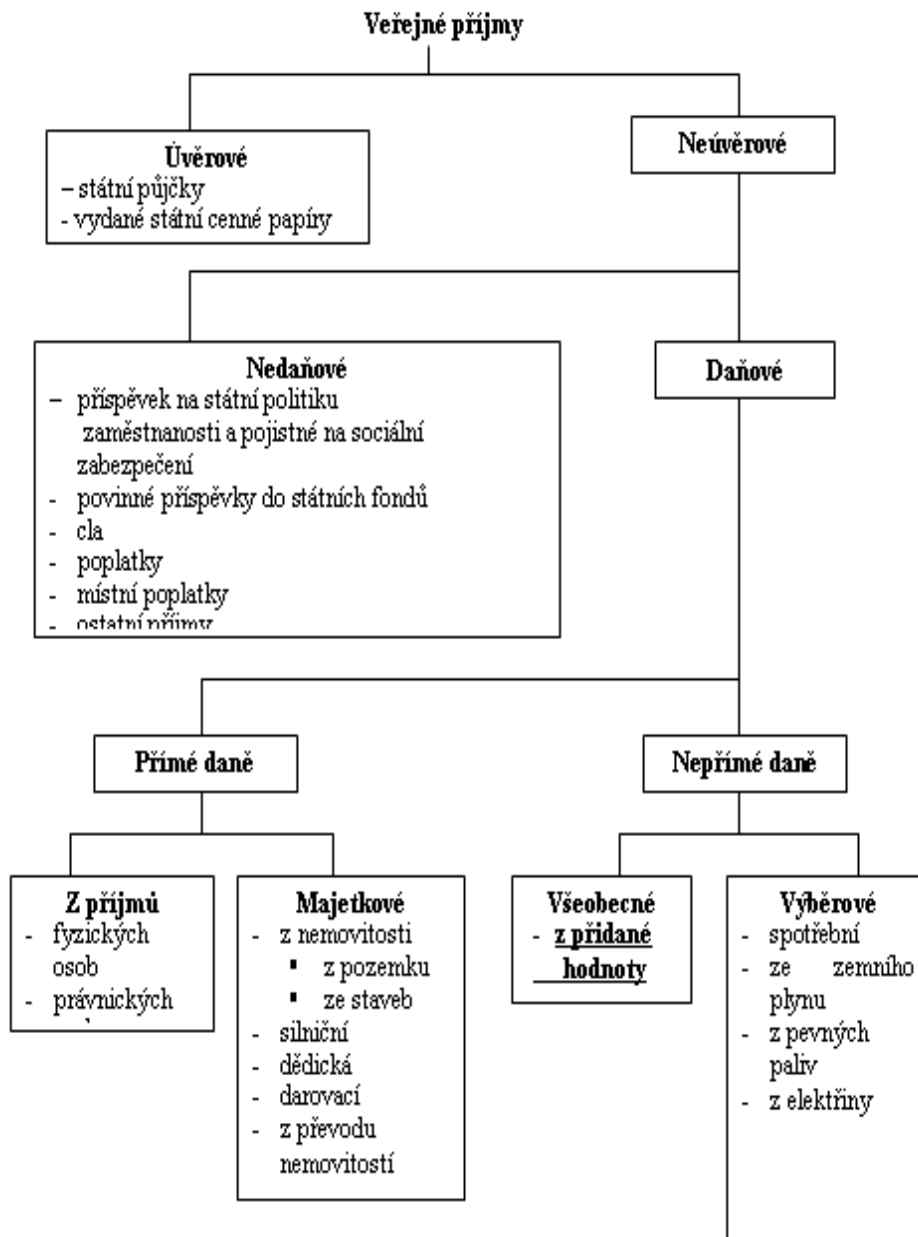
OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
(Organisation for Economic Co-operation and Development)

VDD – Vývozní doprovodný doklad

WTO – Světová obchodní organizace (World Trade Organization)

8 Přílohy

Příloha 1: Soustava veřejných příjmů v ČR

Zdroj: [20]

ŘÍZENÍ TÝKAJÍCÍ SE PROVÁDĚNÍ SPOLEČNÉ OBCHODNÍ POLITIKY

EVROPSKÁ KOMISE

Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky

(2012/C 44/07)

Evropská komise (dále jen „Komise“) obdržela podnět podle článku 5 nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství⁽¹⁾ (dále jen „základní nařízení“), ve kterém se uvádí, že dovoz stolního a kuchyňského nádobí a náčiní pocházejícího z Čínské lidové republiky je dumpingový, a způsobuje proto výrobnímu odvětví Unie podstatnou újmu.

dářstvím, a to v Rusku. Tvzení o dumpingu vychází ze srovnání takto stanovené běžné hodnoty s vývozní cenou (na úrovni ceny ze závodu) výrobku, který je předmětem šetření, při jeho prodeji na vývoz do Unie.

Na základě toho jsou vypočítaná dumpingová rozpětí pro dotčenou zemi značná.

Zdroj: [22]

Příloha 3: Konečný vzorek společností nebo jejich skupin

1.	Hunan Hualian China Industry Co., Ltd a společnosti, které jsou s ní ve spojení,
2.	b) Guangxi Sanhuan Enterprise Group Holding Co., Ltd a společnosti, které jsou s ní ve spojení,
3.	c) CHL International Ltd a společnosti, které jsou s ní ve spojení,
4.	d) Shandong Zibo Niceton-Marck Huaguang Ceramics Limited a společnosti, které jsou s ní ve spojení („Niceton“),
5.	e) Guangxi Province Beiliu City Laotian Ceramics Co., Ltd.

Zdroj: [23], vlastní zpracování

Příloha 4: Spotřeba v ES dle I. a II. metody

I. Metoda:						
Ukazatel		Rok				
		1	2	3	4	5
a)	Celková výroba ES podle všech výrobců v ES					
b)	Celkový dovoz ze zemí, které nejsou členy ES					
c)	Celkový vývoz (prodej do zemí, které nejsou členy ES)					
d)	Zdánlivá spotřeba ES (a+b-c)					
e)	Celková změna stavu zásob v ES					
f)	Skutečná spotřeba ES (d-e)					
II. Metoda:						
Ukazatel		Rok				
		1	2	3	4	5
a)	Celkový objem prodeje zboží ES vyrobeného v ES (žadatelé a ostatní)					
b)	Celkový dovoz ze zemí, které nejsou členy ES					
c)	Skutečná spotřeba ES (a+b)					

Zdroj: [18], vlastní zpracování